

BÜTÜN ÜLKELERİN KOMÜNİSTLERİ BİRLEŞİN!

KOMÜNİST

KÖZ

Kuvâ-yi Milliye “kahramanlar”ına tutunmaya çalışanlar hangi dala tutunuyor?

Türkiye’deki rejim krizi keskinleştikçe rejimin kendisi de tarihi de solun tartışmalarının gündemine daha fazla oturuyor. Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuna dair bizzat devlet tarafından oluşturulan resmî anlatının solun muhtelif kesimlerince bu denli sahiplenildiği ve açıktan savunulduğu bir dönem belki de hiç olmamıştır.

s.4

AYLIK KOMÜNİST GAZETE FİYATI: 2 TL (KDV DAHİL) KASIM 2020 SAYI:21 (118) www.kozgazetesi.org

Temeli Çürük Cumhuriyet

Gerileyen Hükümet

YIKMADIKÇA YIKILMAZ!

Celal Bayar Türkiye’yi “Küçük Amerika” olarak adlandırmıştı. Bugünse yaşanan siyasi krizin ölçeği kıyaslandığında Amerika’yı “Küçük Türkiye” olarak tanımlamak daha doğru. Amerikan seçimleri adeta Türkiye seçimlerinin küçük ölçekte bir tekrarı sunuyor. Türkiye gibi ABD’de de yönetenlerin eskisi gibi yönetmesi güçleşmektedir. Türkiye’deki siyasi kriz ABD’dekiyle kıyaslanamaz şiddettedir, zira bir rejim krizi söz konusudur.

Türkiye ile ABD arasındaki esas farkı yönetilenler cephesinde, aşağıdakilerde aramalı. Türkiye ve Kürdistan’da, Amerika’da ya da dünyanın bir başka yerinde bulunmayan bir faktör mevcuttur: Darbelere baskı tedbirlerine ve tasfiyeci dalgalara rağmen 70’li yıllardan beri tamamen ortadan kaldırılamayan bir sol hareket, daha doğrusu bu hareketin tabanını oluşturan militanlar, hala düzeni endişeye sevkedecek kadar güçlü durumda.

Ekim Devrimi’nin iki önemli dersini tekrarlamalı: Birincisi burjuva düzeninin ve bu düzenin bekçisi olan devlet yıkılmadıkça yıkılmaz. Şu ya da bu rejimin içindeki çatlakların derinleşmesine bel bağlayanların kendilerini siva rolünde bulacaktır. İkincisi burjuva diktatörlükleri proletaryanın önünü açacak şekilde yıkılması için devrimci bir parti gereklidir. Bu ikinci koşul Türkiye ile Amerika arasındaki farklara ayrı bir anlam katmaktadır.

Köz’ün Sözü

Türkiye’de ve ABD’de Siyasi Kriz

Ellili yıllarda Celal Bayar Türkiye’yi “Küçük Amerika” olarak adlandırmıştı. Yetmiş yıl sonra, her iki ülkenin içinde debelendiği siyasi krizlerin ölçeği kıyaslandığında Amerika’yı “Küçük Türkiye” olarak tanımlamak daha doğru olsa gerek. “Oylarımıza sahip çıkmalı!” çağrıları, “Trump Beyaz Saray’ı terk edecek mi?” tartışmaları, Trump’ın “Seçimde hile yapacaklar!” feryadı ve neredeyse kaybettığı her yerde seçim sonuçlarına itiraz etmesi Amerikan seçimlerini son altı senedir Türkiye’de gerçekleşen seçimlere benzetiyor.

s.11

“Saray Rejimi”nde İç Çatlak Oluşturulan Yanılsaması

Berat Albayrak’ın istifasına ilişkin sol akımlardan gelen açıklamalar Türkiye’deki ve Dünya’daki gelişmelere dair solda büyük bir kafa karışıklığı olduğunu bir kez daha göstermiştir. s.3

ABD Seçimleri Aynasında Siyasi Kriz ve Reformizm

ABD tarihinde yaşanan belki de en dikkat çekici ve en hararetli seçim 3 Kasım 2020’de gerçekleşti. Seçimler, Türkiye’de de her zamankinden fazla yankı uyandırdı. s.9

Komünistlerden

ESP ile Dayanışma Çağrılarımız Neden Yanıtsız Kaldı? s.7

Kitlesele Başkaldırıların Yolundan ESP’ye Sahip Çık! s.6

Katliamların, tutuklamaların hesabını sokakta soracağız! s.8

Deprem Ardından İzmir Belediye Emekçilerinden Mektuplar s.2

Okur/Yazar Mektupları

Deprem değil, kapitalizm öldürür

Deprem olduktan sonra evime yakın bölgede olduğum için 10 dakika sonra deprem bölgesindeydim. İnsanlar kargaşa içerisindeydiler. İzmir itfaiyesi 10 dakika sonra bütün ekipleri ile oradaydı. Sağlık çalışanları da depremden sonra enkaz üstüne çıkmış insanları indirdi ve İzmir itfaiyesi müdahale etti. 20 dakika sonra iki insanı göçük altından çıkardılar. Bir saat sonra AKUT, AFAD ve UMKE geldi ve koordineli bir çalışma başladı. Arama kurtarma köpekleri ciddi anlamda etkili oldu. Deprem geniş bir bölgede olsaydı İzmir depreminden daha kötü olurdu ki çok övündükleri kurtarma ekipleri AFAD ve UMKE de yetersiz kalırdı. Facia çok daha büyük olurdu.

Devlet varlığını Bakan'ın enkaz üstüne çıkarak arama kurtarma görevlisinin elinden telefonu kapıp göçük altındaki Buse'yle konuşması sırasında gösterebildi. Telefonu alarak göçük altındaki Buse'nin sunduğu çözüm karşısında afallayan bakanın çaresizliğini bizat gördüm. Devlet ancak çürük ve yıkılan binalar üzerinden yeni bir rant kapısı aralamak söz konusu olunca kendini en iyi şekilde hissettirdi. Kızılay'a tepki çoktu. Hastanelerde kan ihtiyacı oluşmuştu ve kan vermek isteyen insanlar Ege Üniversitesi hastanesinde kuyruk oluşturdu. Devletin organizasyonu dışında "Gezi"vari bir dayanışma vardı. Yeterli miydi? İmkanlar ölçüsünde devlete ihtiyaç duymadan

yeterliydi. İnsanlar örgütlü mü hareket ediyorlardı? Hayır, ama sonra örgütlü hale dönüştü ve insanlar depremedelere yardımları ulaştırmaya başladılar. Sosyal medyanın etkisi büyük oldu. Aşık Veysel Rekreasyon Alanı ve Bornova Şehir Stadı'ndaki çadır kentlerde koordineli bir çalışma başlatıldı.

Solun insanlarda hissedilir karşılığı olan bir yanı oldu. TKP, ESP, EMEP ve sendikalar, DİSK Genel-İş ve Tüm Bel-Sen özellikle yoğun çaba sarf etti. TKP her öğün yemek dağıtıyordu. İnsanlar Kızılay'a yardımlarımızı vereceğimize solculara verimiz daha iyi diyorlardı. TKP depremedelerin kaldığı çadır kentlerde doktor ve psikolojik danışmanlık ekibinden partililerini getirdiler. Solun çalışması sadece dayanışma faaliyeti ile sınırlı idi. Siyasal bir ajitasyon yapan kimseyle karşılaşmadım. Hükümeti, iktidarı hedef alan bir tarz yoktu. "Solcular böyle ise biz solcuları yanlış tanımışız" diyen insanlarla karşılaştım. Ama bunda siyasetten uzak duran bir tarzın etkisi oldu. İnsanlar enkaz üzerinde poz veren bakana karşı öfkeli idi. Bu öfkeyi dillendirenler örgütlenmelerden çok halkın kendisi oldu.

Bizim gibi belediye emekçileri günlük iki saat uykuyla dönüşümlü görev yerine dönüyor. Göçük altından sağ çıkanlar emekçilerin bütün yorgunluğunu alıyor. Bence yapılması gereken, eksik olan Türkiye bir deprem ülkesiyken deprem öncesinde alınmayan önlemler ve sonrasında yaşanan kaos ortamı. Sorunun depreme değil, insan yaşamını hiçe sayan çürümüş düzen olduğu açık. Deprem doğal bir afettir. Afeti ölümcül kılan ise rant ve talan projeleridir. Çıkar ve kar uğruna toplanma alanlarının AVM yapıldığı görüldü. Gerçek şu ki deprem değil kapitalizm öldürür.

İzmir'den KöZ Okuru Bir Belediye Emekçisi

Onlar olmasa her şey daha mı kötü olurdu?

Ege Denizi'nde meydana gelen depremin ardından görevim gereği arama kurtarma faaliyetlerinde aktif bir biçimde yer aldım ve bu çalışmalar içerisinde insanın kanını çeken şeylere tanık oldum. Öncelikle bilinmelidir ki enkaz altında ilk 24 saat en önemli süredir. Uluslararası arama kurtarma normlarına göre ilk 72 saat ağır iş makineleri enkaz alanında çalıştırılmaz. Enkaz alanında önce gözlem ve dinleme yapılarak yer tespiti sağlanır ve binanın yıkılma şekli belirlenerek bina üzerinde yapılacak sektörel çalışma alanları belirlenir. Bu sektörlerde çalışacak ekipler ve ekip personel sayısı optimal çalışmayı sağlayacak en ideal şekilde minimum personel sayısına göre yapılmalıdır. Enkaz üzerine fazla yük binmesi, ani hareketlerle kolonlara ve kirişlere, oluşan tabyalara ve yıkılan tablalara müdahale yeni göçükler oluşmasına ve enkaz altında kalan canlılara risk oluşturacaktır.

Ancak olay yerine ulaşan itfaiye personellerinden saatler sonra gelen AFAD yetkilileri enkazda arama kurtarma değil de sanki yıkım ekibi gibi enkaza ağır iş makinelerinin müdahalesine izin vermiş, koordinasyon ve çalışmayı kara düzen yürütmüştür. Bu işin eğitimini alan profesyonel itfaiye ve arama kurtarma ekiplerini kenara itip siyasetin desteklediği, ne kadar eğitim aldığı ve profesyonelliği sorgulanması gereken "İHH" gibi gruplar AFAD tarafından alana sokulup korunup kollanmıştır. Arama kurtarma faaliyetleri adeta AFAD ve bu tip grupların şovuna dönüştürülmüş, enkaz üzerinde anlamsız olaylara neden olmuştur. Kamuoyuna mal olan küçük Ayda enkaz altından kurtarıldığında yaşanan kargaşa, itfaiye ekiplerinin itilip kakılması, itfaiye personeline "oradan çekil yoksa bu senin son görevin olur" denilmesi inanılması güç olsa da ekranlara yansıyan bu olaylar yaşananlardan sadece küçük bir kesittir.

Liyakatten uzak ve siyasi çıkar uğruna çalışan bu kuruma yakın bir zamanda çıkarılan bir genelife ile afet alanlarında emir ve koordinasyon yetkisi tanınmaktadır. Ancak yerel yönetimler de bu konuda liyakatı bir kenara iterek yaptıkları atamalarla itfaiye ekiplerinin gücünü azaltmaktalar. Liyakatın ne denli önemli olduğu yaşanan koordinasyon eksikliği ve yetkili kişilerin işbilmez kararlarıyla sonuçlanmıştır. Bu olaylar örgüsü enkaz altında kalan yurttaşlarımızın canına kastetmiş ve şova dökülerek acınası bir görüntü vermiştir. AFAD'ın yönetim ve idari kadroları biraz araştırıldığında liyakatın oralara uğramadığı ve siyaseten kimlerin eş, dost ve akraba ilişkileri ile buldukları konuma geldikleri görülecektir.

Tüm bu olanların en büyük sorumlusu toplumsal olarak buna gösterdiğimiz rıza ve kabuldür. Coğrafyanın kader değil keder olabileceğini ve bunu aşmak için toplumsal olarak akıl ve bilimi mitlere, mucizelere ve kadere teslim etmememiz gerektiğini anlamamız gerekiyor.

'99 depremi hiç yaşanmamış gibi davrandık. Ardından gelen Simav, Van ve Elazığ depremleri şehir ve imar düzeninin, inşaat sektörünün ne denli kalitesiz olduğunu gözler önüne serdi. Peki bunun müsebbiblerinin sorgulanmasını ve cezalandırılmasını sağlamak kimin görevi? Toplumumuz hesap sormaktan neden korkuyor? Bir Japon sözü "toplumu yönetenler o toplumun aynasıdır" der ve "ahlaksız kişiler ahlaklı toplumları yönetemez" diye bitirir. Burada bahsi geçen ahlak teolojik değil etik insani ahlak

kavramıdır. Üzülerek söylemek zorundayım ki toplum olarak etik ahlaki değerlerden uzaklaşıyoruz. Gerçeği bükme yeteneğimiz artmakta, yanlış ve doğruyu yapan kişilere göre belirleyerek gerçeklikten uzaklaşmaktayız. Depremzedelere dağıtılan ihtiyaç malzemelerini alıp dükkanında satmaya çalışanların, enkaz üzerine şov için çıkan bakanların, cumhurbaşkanı gelecek diye enkaz altındaki yurttaş üç saat bekleten yetkililerin ne denli etik ahlaka sahip oldukları ortadadır.

Spordan sanata her şeyi kendi çıkarlarına göre ayarlayan ve siyasallaştıran bir anlayışla karşı karşıyayız. Bence toplumda kutuplaşmayı etkinleştiren "ya taraf olursun ya da bertaraf" cümlesidir. Bu cümleyi kuran ve kendini devlet mekanizmasının yerine koyarak "şahsım" anlayışını korumaya çalışan bu iktidar ve paydaşları tüm garabetlerin sorumlularıdır. Ama bu toplumsal kutuplaşmada ezenlerin, egemenlerin karşısında hak ettikleri türden bir kutubu yaratamamış olmamız da bizim kusurumuz.

18 yıllık iktidarı süresince yaşanan sosyal ve ekonomik krizleri yurttaşlara yükleyen iktidar, muhalefetin de zayıflığı ile toplumun mucizelere ve bir kurtancının çıkacağı umuduna sarılması sağlıyor.

Kendisinin yokluğu halinde felaketlerin geleceğine işaret eden iktidar aslında yaşanan tüm kötülüklerin kaynağı aslında. Depremlerle ilgili önerileri kabul etmeyen, imar banısını ortaya çıkaran kendisi değilmiş gibi davranırsalar da bu yaşananların sorumlusu kendileridir ve cinayetten yargılanmaları gerekmektedir.

Bu topraklarda yaşanan yoksulluğa ve ölümlere yapılan güzellmeler, insan odaklı meselelerin fitrat ve kadere yüklenmesi kendi eserleri. Siyasetin toplumun inanç ve duygusallığını sömürmeye yönelik inşası, toplumun bu ülkede hayatta kalmanın mucizelere bağlı olduğuna inanmasıyla sonuçlanmakta. Peki yaşamamız mucizelere bağlıysa devleti yönetenlere ve onların yasalarına neden bu denli bağlı kalıyoruz? Çok uzun zamandan bu yana yönetemedikleri ve topluma bir faydası olmayan fayda sağlamayacağı da belli olan bu iktidara ve düzene ne kadar daha tahammül edecek ve bunlardan sonra da bu düzeni devam ettirme niyeti olan siyasilere kapıyı ne zaman göstereceğiz? Onlar olmasa her şey daha mı kötü olurdu?

Yoksa akıl ve bilimi üstün tutan, düşünen, üreten ve paylaşan, etik değerlere bağlı empati yeteneği gelişmiş, kişilere değil ilkelere bağlı bir yönetim anlayışını kendimize layık görmüyor ve arzulamıyor muyuz?

Artık mucizelerle yaşamaya son vermek için hep birlikte hareket etmeli, aklımızla dalga geçen, yaşamlarımızı hiçe sayan, doğaya düşman bu anlayışı yollamanın zamanıdır. İş bilmez liyakatten uzak yöneticilerini, bakanlarını ve kanımızı emen müteahhitleriyle birlikte tamamını yargılamalıyız. Halkın (işçi, köylü, emekçilerin) iktidarını kurmanın zamanı geldi de geçiyor.

Bunun da tek yolu var. Bunun yolu siyasetten ve siyasallaşmadan kaçınmaktan değil, aksine toplumu kutuplaştıranların karşısına ezilenlerin siyasal bir kutup olarak dikilmesinden geçiyor. Bu iktidar ve tepesinde oturdukları düzen alaşağı edilmedikçe kimsenin kendi yuvasında huzurlu, güvenli, korkmadan yaşaması bile mümkün değil. Bu deprem ve yıkıcı sonuçları da bunun kanıtıdır.

İzmir'den KöZ Okuru Bir Belediye Emekçisi

KOMÜNİST KÖZ YEREL SÜRELİ AYLIK SİYASİ GAZETE
SAHİBİ ve SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ:

ŞÜKRÜ DEMİR

YÖNETİM YERİ:

OSMANAĞA MAHALLESİ LEYLAĞ SOKAK ELİF İŞHANI KAT 2 DAİRE: 5

KADIKÖY -İSTANBUL

E-POSTA: kozonline@gmail.com

WEB ADRESİ: www.kozgazetesi.org

BASILDIĞI YER: ÖZDEMİR MATBAASI MALTEPE MAHALLESİ

GÜMÜŞSUYU CADDESİ ODİN SANAYİ SİTESİ NO: 28/245 ZEYTİNBURNU-

İSTANBUL

TEL: 0212 577 54 92

“Saray Rejimi”nde iç çatlak oluştu yanılsaması

Berat Albayrak'ın istifası ve Amerikan seçimlerine ilişkin sol bakımlardan gelen açıklamalar Türkiye'deki ve Dünya'daki gelişmelere dair solda büyük bir kafa karışıklığı olduğunu bir kez daha göstermiştir. Günlük gelişmelerin rüzgârı solu bir uçtan diğerine savurmaktadır. Bir gün faşist rejimin son rötuşları yapıldığı söylenirken bir diğer gün Erdoğan'ın düşmek üzere olduğu söylenebilmektedir. Aynı kafa karışıklığını Berat Albayrak'ın istifasına dair yapılan açıklamalarda görmek mümkündür. Berat Albayrak'ın istifası ile birlikte “Saray Rejimi”nde çatlak oluştuğu ve var olan çatlakların derinleştiğine dair açıklamalar yaygınlaşmaktadır. Bu algıyla birlikte bu istifa, AKP içerisindeki “Soylu klübünün”, “Pelikancılar”a karşı bir zaferi olarak da görülmektedir.

Bu açıklamalara birkaç örnek vermek gerekirse, Ertuğrul Kürkçü bu istifayı aynı mantıkla bir hanedan kavgası olarak nitelmiştir. Kürkçü buna paralel olarak Berat Albayrak'ın küçük düşürücü bir şekilde görevinden silme tokat kovulmasının iktidar çekirdeğinde derin bir çatlak oluşturduğunu belirtmektedir. Musa Piroğlu ise ET-HA'ya yaptığı açıklamada iç kavga da başka bir boyutun açığa çıktığını ve “Saray rejimi”nde bir iç çatlak meydana geldiğini ve daha da derinleştiğini belirttiğini vurgulamaktadır. Bu ve bunun gibi tespitleri sol akımların açıklamalarının sağına ve soluna serpiştirilmiş halde bulmak mümkündür.

Rejim krizini göremeyenler damat-kaynıpeder kavgasına duacı oldular

Bu tespit birkaç yönüyle hatalıdır. Öncelikle, Berat Albayrak'ın istifasını “Saray Rejimi” açısından bir çatlak olarak görenler ya da oluşan bir çatlakın derinleşmesi olarak görenler daha önceden yekpare ve bütünlüklü hareket edebilen bir “Saray Rejimi” olduğunu kabul ederler. Bir başka açıdan bu tespitler mutlak hâkim olan bir “tek adam rejimi” olduğunu ve bu rejim altında lidere yaranmak için birbirleriyle kavgaya eden klikler olduğunu ifade etmektedirler. Bu tespit yanlış olmakla birlikte bu istifa'nın ardındaki gerçek çatışmayı gizlediği için daha tehlikelidir. Soylu'nun istifası ve sonrasında yaşananlar da Albayrak'ın tasfiye edilmesi de aslında tek bir çatışmayı görünür kılmaktadır. Bu çatışma da esasında Erdoğan ve MHP arasındaki bir çatışmadır. Daha önceki yazılarımızda vurguladığımız gibi Erdoğan derinleşen rejim kriziyle birlikte MHP'ye ve devlet bürokrasisine bağımlı hale gelmiştir. Gelgelelim ne MHP sadık bir mütefiktir ne de ortada yaşlanılabilecek yekpare bir bürokratik aygıt vardır. Tüm bu süreç içerisinde rejim krizi içerisinde debelenen Erdoğan siyasi manevra kabiliyetini yitirirken, Bahçeli ise itifaktaki konumunu kullanarak inisiyatif ve manevra alanını genişletmektedir.

Soylu'nun istifası ile Albayrak'ın istifası arasındaki fark ve benzerlik bu olgu ışığında anlaşılabilir. Bir seçim partisi olan AKP, bürokrasideki boşlukları doldurmak için MHP'ye ihtiyaç duymaktadır. Devlet aygıtındaki en stratejik kadrolaşma ise İçişleri Bakanlığı'nın içerisinde yaşanmaktadır. MHP'nin İçişleri Bakanlığı'nın tepesinde kendi istediği kimsenin bulunmasında ısrar edeceğini beklemek için alim olmaya gerek yoktur. Soylu'nun istifası ardından Bahçeli tarafından yapılan açıklamalar, ülkü ocaklarının Süleyman Soylu için sokağa çıkması bu itibarla anlaşılabilir. Soylu'nun istifasının kabul edilmemesi ve Albayrak'ın istifasının kabul edilmesi aynı madalyonun iki yüzüdür. Bu madalyonun işareti tek gerçeklik vardır. Erdoğan giderek MHP'ye bağımlı hale gelmektedir. Albayrak doğrudan Erdoğan'ın göreve getirdiği ve AKP'nin sürdürdüğü ekonomi politikasının son dönemdeki temsilcisidir. MHP, AKP'nin uyguladığı ekonomi politikası uluslararası olarak sürdürülemez hale geldikçe bunu fırsat olarak görmüş ve inisiyatifini artırarak Albayrak'ı rahat bir şekilde tasfiye etmiştir. Normalde bir tek adam rejiminde Erdoğan'a bağlı kişilerin korunması gerekirken harcanan ismin Albayrak olması dahi bir “tek adam rejiminin” olmadığını ve Erdoğan'ın MHP'ye bağımlılığının göstergesidir.

İSTİFA İLE “EKONOMİK KRİZ”İN ÜSTÜ MÜ ÖRTÜLÜYOR?

“Saray Rejimi”nde çatlak” tespitini takip eden diğer tespit istifa'nın “ekonomik kriz”in üstünün örtülmesi anlamını taşıdığı, rejime makyaj yapıldığı ya da Erdoğan'ın sorumluluktan kaçmak için damadını feda etmesidir. Bu örneklerle yakından bakabiliriz:

ETHA yazarı Olçay Çelik yazısında “Albayrak'ın istifa süreci işte bu krizin doğrudan bir sonucudur. Bakanın zaten görevden alınması alınılmayacağı ya da onu tepkisel bir istifaya götüren sürecin tam olarak ne zaman başladığı meselesi çok önemli değildir. Hatta damadın yerine atanan ismin kim olduğunun da zerrece önemi yoktur. Tespit edilmesi gereken, siyasi iktidarı bir iç krize sevk eden şeyin kapitalist kriz olduğu, en katı faşist örgütlenmenin bile artık

bu krizi ötelemeye yetmiyor oluşudur.” diyerek ekonomik krizi de faatle vurgulamıştır.

TİP Genel Başkanı Erkan Baş Albayrak'ın istifasıyla ilgili "Daha dün, 'Bakmayın altındakilere, ekonomiyi ben yönetiyorum' diyen Erdoğan, damadı halkın önüne atarak bu işten sıyrılmaya çalıştı" dedi.

Ekonomik kriz tespiti, Türkiye'de yerli yersiz tekrarlandığından bir nesnel durum tespitinden ziyade içeriğini tümüyle yitirmiş bir temenniye dönüşmüştür. Siyasi gelişmeleri açıklamaktan ziyade onları karartmaktadır. Öncelikle uluslararası bir karakter taşıyan kapitalist ekonominin krize girip girmediğini döviz kuru, enflasyon vb. ulusal göstergelerle anlamak mümkün değildir. İkincisi solda ekonomik kriz kavramı genelde emekçilerin yoksullaşmasıyla, onların yaşam koşullarının katlanamaz hale gelmesiyle eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Ekonomik kriz işçilerin hayatlarını eskisi gibi sürdürmediği zaman değil eskisi gibi kar edemeyen kapitalistler eskisi gibi sermaye biriktirememeye başlayınca patlak verir. Elbette hükümetin kendi yarattığı ve destek aldığı kesimleri besleyip büyüterek bu bağlamda istihdamı artırmaya devam etmesini sağlarken ithalat ve borçlanmayı görülmemiş ölçekte büyüyen bir ekonomi stratejisi uluslararası olarak sürdürülemez hale gelmiştir. Fakat bu ne Türkiye'de bir ekonomik kriz olduğu ne de istifa'nın bu krizin üstünü örtme çabası olduğu anlamına gelir. Bu tespitlerle sol durumu kötüleşen emekçilerin solla buluşacağına dair bir temenniye ve yanılsamayı yaymaktadır.

Solda hâkim olan kriz temennisi ile Albayrak'ın gidişinin olumlu bir adım olduğuna dair algı özünde Amerika ve Türkiye'deki uzantıların görüşüyle paraleldir. Türkiye'de bir ekonomik kriz yaşanacağına dair çıkarılan yaygara bu gruplar tarafından çıkarılmaktadır. Yani, Türkiye'de bir ekonomik krizin çıkacağı beklentisi asıl olarak hükümetin izlediği birikim/büyüme rejiminden zarar gören bu nedenle de rahatsız olan sermaye çevrelerinin ve onların uşaklarının, onların rahle-i tedrisinden geçen liberalinden sosyal demokratına her boydan iktisatçının propagandasının ürünüdür. Bir taraftan bu propagandanın sözcülüğünü üstlenen sol diğer taraftan Albayrak'ın istifasını olumlu bir değer atfederek gelmesi beklenen IMF politikalarını alkışlamaktadır. Bu olgu bile istifa'nın krizin üstünü örtmeye yönelik bir çaba olmadığını göstermektedir. Eğer istifa böyle bir çabanın ürünü olsaydı devamından popülist bir şekilde kamu mekanizmalarına dayanarak ucuz kredi politikalarıyla bir ekonomi politikasının şekillenmesi beklenirdi.

İSTİFA OLUMLUDUR DEMEK VE KRİZİN SORUMLUSU ERDOĞAN'DIR DEMEK AYNI REFORMİST ÇİZGİNİN ÜRÜNÜDÜR

Berat Albayrak'ın istifasına yönelik açıklamalar başka bir yönüyle sol akımların ilithak ettiği parlamentarizm çizgisini bir kez daha gözler önüne serdi. Çeşitli sol akımlar açıklamalarında Berat Albayrak'ın istifasını olumlu olarak değerlendirirken asıl sorumlunun Erdoğan olduğunu emekçilere ilan ettiler. Bu açıklamanın altında Berat Albayrak'ın istifası ile halk taleplerinin karşılandığı tespiti yatmaktadır. Bu tespitin doğal sonucu olarak bu halk öfkesi Erdoğan'a yönlendirilmeye çalışılmaktadır. Solun bu açıklamayla düştüğü po-

Emekçilerin umudu Albayrak'ın istifası mı?

zasyon “yetmez ama evet”çi bir pozisyonunun tekrarıdır. Bu açıklamalardan çarpıcı olanlara bakabiliriz:

Evrensel Gazetesi yazarı İhsan Çaralan'a göre “Berat Albayrak'ın istifası, burjuvazinin en vahşi, en ağızlı kesimini temsil eden geminin su aldığı göstermesi elbette ki işçi sınıfı ve halklarımız açısından, kendi taleplerinin savunmada daha kararlı olmaları için bir motivasyon dayanağı olacak bir gelişmedir.”

SOL Parti'den yapılan açıklamada "Beceriksiz Damat'ın istifası olumludur ancak çöküşün asıl nedeni ucube tek adam rejimidir. Asıl sorun Türkiye'nin ekonomik birikimine, ekonominin gelişmişlik düzeyine uymayan, tüm yetkileri tek bir kişinin elinde toplayan Başkanlık sistemidir. Toptan değiştirilmeli." denildi.

TİP Genel Başkanı Erkan Baş ise açıklamasının devamında “yalnız burada ufak bir detay var. O da biz yani halk! Onlar mutlu mesut yöneticilik oynarken yıllar boyunca olan biz oldu. İşten atılan biz olduk. Türkiye bir emekçi mezarlığına döndü. Güvencesiz çalıştırıldık. Evimize giren para her geçen gün biraz daha azaldı. Borca battık. Yoksullaştık. Bize karşı suç işlendi! 'Yeter artık' dedik!” diyerek istifa'nın bir halk kazanımı olduğunu vurgulamıştır.

Bu tespitleri şekillendiren solun reformist-parlamentarist damgasını vurduğu köhnemiş yollarda ısrar etmesidir. Bir bakanın istifasını halk iradesinin tecellisi olarak görmek, burjuva diktatörlüklerinde sermayenin değil yurttaşların iradesinin hüküm sürdüğü yutturmacasına inanmak anlamına gelir. O zaman bu tespitte göre burjuva demokrasilerinde şu ya da bu lider, sahip olduğu kitle desteği sayesinde ayakta kalmaktadır. Elbetteki bu parlamentarist yöneliş suçunun Erdoğan olduğunu halka ilan etmekten öteye gidemeyecektir. Diğerleri karnından konuşmaya devam ederken, Ertuğrul Kürkçü baklayı onların yerine ağzından çıkarmıştır. Kürkçü HDP'nin “akıl” hocası olarak, şimdi, mesele muhalefetin neyi nasıl yapacağına, yani muhalefet Erdoğan rejimini silkeleyecek mi; ona, kaybedeceği bir seçime girmeyi kabullenmekten başka bir yol bırakmayan bir siyaset tarzı ve mücadele şekli üzerinde ortaklaşacak ve harekete geçecek mi; halkın cesareti ve sebatı muhalefette de var mı diyerek Erdoğan'ı yüzde 50 artı 1'i bularak gönderme stratejisi olan Amerikancı stratejinin sözcülüğünü yapmaktadır. Diğer sol akımların önünde ise seçimleri beklemek ve Erdoğan'ın gitmesiyle ruhu çağrılacak altın çağı beklemekten başka yeni bir ufuk görünmemektedir.

HDP ERKEN SEÇİM PARTİSİ'NE DÖNÜŞMÜŞTÜR

Ertuğrul Kürkçü'nün açıklamalarına paralel olarak HDP Eş Genel Başkanı Mithat Sancar da erken seçim çağrısını vurgulamıştır. Bütün partiler parlamenter olarak güç kaybederken, HDP'nin CHP ile olan itifakı HDP'ye parlamenter olarak kan kaybettirmemekte aksine güçlendirmektedir. Bu durum bir erken seçim partisine dönüşmüş HDP'nin bu yönelimini koruyacağı anlamına gelir. Bir erken seçim olmasa da HDP'nin 2023 seçimlerinde 2018'de savunduğu Abdullah Gül etrafında demokrasi bloğu çizgisini daha cüretkâr bir biçimde savunacağı anlamına gelir. Tasfiyeciler eliyle kurulan HDP'nin bu yönelimi birçok açıdan anlaşılır olsa da anlaşılmasız olan HDP içerisinde devrimci politikalar yürüttüğünü söyleyenlerin tutumudur. HDP'nin girdiği yolun apaçık olmasın rağmen ESP'li Olçay Çelik yazısında “İhtiyacımız da yeni bir ekonomi politikası değil, devrimci bir politikadır” diyebilmektedir. HDP içerisinde devrimci politika yapıyoruz diyenlerin ellerini kollarını kimlere teslim ettiği bellidir. Siyasal tablo bu şekildeyken bağımsız devrimci bir politikanın nasıl yürütüleceğini açıklamak onların boynunun borcudur.

Köz'ün arkasında duran komünistler ise bugünün devrimci görevinin, Cumhuriyet İttifakı'na karşı kurucu meclisi toplayacak bir kitle seferberliğini örmek olduğunu belirtmektedir. Bu çizginin örülmesi ise emekçilerin ve ezilenlerin her şeyden önce CHP'de ifadesini bulan Amerikancı muhalefetten bağımsız bir siyasetle mümkündür. Devrimci bir partiyi yaratmadan da böyle bir bağımsız çizgi güvence altına alınmaz. Tam da bu nedenle Köz'ün arkasında duran komünistlerin acil görevi değişmiştir: İşçilere ve ezilenlere önderlik edecek devrimci partiyi yaratmak.

Kuvâ-yi Milliye “kahramanlar”ına tutunmaya çalışanlar hangi dala tutunuyor?

Gazetemizde 31 Mayıs 2020 tarihinde yayımlanan aynı başlıklı yazıdan alınmıştır. Demirci Mehmet Efe, Mehmet Said, Çerkez Ethem başlıklarını da kapsayan yazının tamamına kozgazete.org sitesi üzerinden ulaşabilirsiniz.

Türkiye'deki rejim krizi keskinleştiğçe rejimin kendisi de tarihi de solun tartışmalarının gündemine daha fazla oturuyor. Gerek programatik görüşlerinde gerekse gündelik mücadelede hâkim sınıfın görüşlerinin açık biçimde tesiri altında kalanlar kendi konum ve tutumlarını gerekçelendirmek için tarihe dönüp Türkiye'de 1923'te kurulan Cumhuriyet'in ve onun kuruluşuna ön gelen sürecin “ilerici” yanlarını bulmaya, ona ilerçilik atfetmeye giderek daha fazla meyleniyorlar. Resmî tarih tezlerinin, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna dair bizzat devlet tarafından oluşturulan resmî anlatının solun muhtelif kesimlerince bu denli sahiplenildiği ve açıktan savunulduğu bir dönem belki de hiç olmamıştır. Özellikle, her birinin hikayesi birbirinden uyduruk resmî bayramlarda anma ve bir şeyler söylemek gerekliliği hissedip, milli bayramların sol bir jargonla kutlanır hale gelmesi yaşamakta olduğumuz döneme özgü.

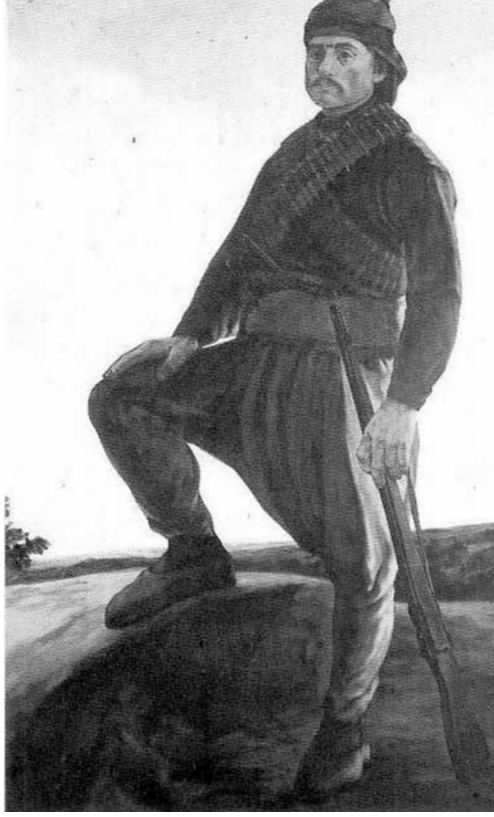
Gerek gündelik siyasal kaygılarla gerekse çarpık programatik görüşlerinden ötürü yüz yıl sonra Kemalizm'de anti-emperyalizm, ilerçilik, direnişçilik keşfeden akımların yanı sıra kendini tüm bu burjuva görüşlerin hegemonyasının dışında ve akıntıya karşı konumlandırma iddiasında olan akımlar da var elbette. Varlığını resmî ideolojiden köklü bir kopuşa borçlu olduğunu iddia eden, Kemalizmle hesaplaşmayı başardığını düşünen akımların ortaya koydukları görüşler de aslında burjuva ideolojisi ve resmî anlatıdan ne oranda sıyrıldıklarını veya koştuklarını, ne oranda da ayrıştıklarını düşündükleri akımlarla buluştuklarını bize gösteriyor.

Döneminde Kemalist safsatalara karşı en eleştirel konumu alan İbrahim Kaypakkaya bile konu “Kurtuluş Savaşı” olunca kendini Kemalistlerden ayırt etmeye çalışarak şunları söylüyordu:

“Komünistler, tarihin devrimci mücadelede bir silah haline getirilmesini bilirler. Kurtuluş Savaşında canıyla, kanıyla destanlar yaratan halk kahramanları vardır. Mesela bir Karayılan vardır, biz bunların mücadelelerinin mirasçısıyız. Biz, bunların tükenmez enerjilerinin, mucizeler yaratan dehalarının, sonsuz devrimci güçlerinin mirasçısıyız. Her fırsatta yığınların mücadelesini kanla ve zorbalıkla bastırmaya çalışanların, onlara düşmanlık gösterenlerin değil!”

Kaypakkaya 1919-23 yılları arasında Türkiye'de bir kurtuluş savaşı verildiği hufafesini açıktan reddedemediği için Kurtuluş Savaşı'nın içinde karşı devrimci Kemalistlerin yanında bir de devrimci öge anyordu. Bu ögenin Karayılanlar olduğunu düşündü. Yanılıyordu. Sınırlı imkânlar ve dar bir vakit içerisinde Karayılanların gerçek niteliğini göremediği için yahut Komintern'in beşinci kongresi sonrasında tahrif edilen Kurtuluş Savaşı kavramıyla hesaplaşmadığı için Kaypakkaya'yı eleştirmek elbette akla ziyandır. Gelgelelim Kaypakkaya'dan kırk sekiz sene sonra, ortaya dökülen onlarca belgeye karşın, aynı yanlışların üstelik Karayılanların yanına Şahin Beylerin, Çerkez Ethemlerin, Sütçü İmamları ekleyerek tekrarlanması elbette sırf cehaletle ve tembellikle açık-

lanamaz. Revizyonizmle ilişkilidir. Ama ortada tasfiyecilerin ve onların hamasi söylemlerinin de katkısıyla üretilmiş bir bilgisizlik olduğu da açıktır. Meselenin revizyonizmle ilişkisini ilerleyen yazılarımızda ayrıntılarıyla ele alacağız. Şimdilik tasfiyecilerin hurafeleri üzerinde duracağız.

KUVÂ-Yİ MİLLİYE “KAHRAMANLARI” NASIL KAHRAMANLAR? KARAYILAN EFSANESİ

Muhtelif basın organlarındaki çıkan röportajlarına bakılacak olursa Karayılan namı Molla Mehmet'in öz kızı Selvi Sevimli, ... adı türkülerle destanlarla yaşatılan babasının hikayesini şöyle anlatıyor:

“Babam Molla Mehmet Birinci Dünya Harbi'nde Rus Cephesi'nde savaşmış, adı batası Sarıkamış'tan sağ gelmiş. Ayağından yaralanmış. O zaman Erzurum Hastanesi'ne taşımışlar, sonra da Malatya'ya hastaneye getirmişler. İyileşince de ‘Savaş bitti, git evine’ demişler. Geri dönünce babamı aşiretin başına geçirmişler. Karayılan için ‘çoban idi’, ‘ırgat idi’ derler ama babam Kabalar aşireti reisidir. Düşman geldiğini duyunca bütün malını satıp silah almış.”

Oysa; Besni nüfusuna kayıtlı Karayılan nam Molla Mehmet'e dair yanlış ya da eksik bilinenler sadece Karayılan'ın mülksüz, topraksız bir köylü olduğuna dair tevâtür ile sınırlı değil. Molla Mehmet ırgat olmadığı gibi Antep düşman eline geçince silaha sarılmış da değildir. Kızının da anlattığı gibi Molla Mehmet, Osmanlı askeri olarak I. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda Rus cephesinde de savaşmış ama adını ilk olarak “Bozan ya da Bozo çetesi”nin imha edilmesi ile duyurdu. Karayılan namını da Antep savunmasında değil buradaki marifetleri sırasında kazandı.

Hasan İzzettin Dinamo'nun “Kutsal İsyan: Milli Kurtuluş Savaşının Gerçek Hikayesi” adını taşıyan, “tarihsel gerçeklerin” bir çeşit kurgusallıkla aktarıldığı yedi ciltlik romanının üçüncü cildinde hatırı sayılır bir yer verdiği ve genelde buradaki hali ile bilinen bu mesele kısaca Molla Mehmet'in silahlandığı kendi aşiretinden adamlarıyla, dönemin bölge jandarma kumandanı sayılabilecek Malatya ikinci inzibat kumandanı Ahmet Adil Bey'in yönlendirmesi ile Malatya bölgesindeki “Bozan çetesi”ni yok edişidir. Molla Mehmet, Bozo Ağa'nın Malatya'daki Pazarçık'taki Atmalı aşiretinin reisi Paşa Yakup'un çiftliğini yakıp yıkmasından son derece müteessir olmuş ve resmî tarihçilerin aktardığına göre Ermeniler'in de desteklediği bu çetenin peşine düşmüştür. İlginçtir ki Newroz Gazetesi'nde Samet Erdoğan imzası ile yayımlanan bir yazı dizisinde Karayılan'ın dağlarda peşine düşüğü Bozo Ağa'nın ve “çetesinin” devletin sıklıkla baskı ve hışmına uğrayan Kürt Aleviler'den müteşekkil olduğu belirtilmektedir. Bu yazı dizisinde aktarılanlara göre Molla Mehmet üzüntüsünden ziyade o dönem Atmalı aşire-

ti ve devlet ile kurduğu ilişkiler neticesinde, bir nevi bugünün korucuları gibi dağlarda jandarmasının yapamayacağı şeyleri yapmak üzere Bozo çetesinin üzerine yürümüştür.

Maraş, Antep, Malatya ve başka birçok bölgede Osmanlı Devleti Sünni Kürt-Türk, Alevi Kürt-Türk aşiretler arasında bazılarını diğerlerine tercih edip kullanarak düzeni sağlamaya çalışmış, bunların aralarındaki muhtelif çelişkilerden faydalanmış ve bazılarını himaye edip kendisi için tehdit oluşturabilecek diğerlerini ezdirmiş, himaye ettiği güçleri de bölgede yüz binlerce kişiden oluşan Ermeni nüfusunun kınma uğratılıp tasfiye edilmesinden sonra ortada kalan, “Emval-i Metruke” yani “terk edilen mallar-mülkler” denilen gasp edilen mülklerin paylaşılması suretiyle beslemiştir. Molla Mehmet yani Karayılan da tam da böyle bir tarihsel momentte öne çıkan figürlerden biridir ve onun hikayesi tüm bu tarihsellikten bağımsız değildir.

Karayılan'ın Antep savunmasında gösterdiği yararlılık da kendinden menkul bağımsız, gözükara bir girişimin parçası olmasından değil Kuvâ-yi Milliye'nin bizzat Mustafa Kemal tarafından Maraş'a görevle gönderilen Kılıç Ali olarak tanınan Süleyman Asaf Emrullah ve Antep'e görevle gönderilen Şahin Bey olarak bilinen Mehmet Said'in koordine ettiği güçlerin altında, bunların bir parçası olarak dövüşmesinden ileri gelir. Yani Karayılan'ın güçleri Ankara'da oluşturulan merkezi hükümetin bir araya getirdiği güçlerin bir parçasıdır.

Halep vilayetine bağlı bir kaza olan ve I. Emperyalist Paylaşım Savaşı öncesi yaklaşık 80.000 olan nüfusunun yarıya yakını Ermenilerden oluşan Antep (Ayntab) 1918'de imzalanan Mondros Mütarekesi'nden birkaç ay sonra İngilizler tarafından işgal edilmiştir. İngilizler'in kenti işgal ettiği dönem tepkiler oluşsa da bu tepkiler protesto mektupları ve tel'in mitinglerinin ötesine geçmemiş, Antep'teki İngiliz işgaline esaslı ve daha da önemlisi silahlı bir direnç gösterilmemiştir. İngilizler'in Fransızlarla imzaladığı gizli bölüşüm anlaşması Sykes-Picot'da Fransızlar'ın tasarrufuna bırakılmış olan Musul'a karşılık işgal ettiği güney vilayetlerini devretmeyi kabul ettiği 1919'da imzalanan “Suriye İtilafnamesi” uyarınca Antep'i Fransızlar'a bırakması ise işin rengini değiştirmiştir. 1915'te sürülen Ermeniler'den Mısır'daki Port Said limanına, Suriye ve Lübnan'daki çeşitli noktalara varabilenlerden, ağırlıklı olarak Musa Dağı Ermenileri'nden ve Amerika'daki Ermeni gönüllülerden oluşturulan Ermeni lejyonlarının Fransız Ordusu'na bağlı işgal kuvvetleri arasında olması, bu durumdan güç alan ve Antep'ten sürülen Ermeniler'in de daha önce yaşadıkları kente dönmeye, sürüldükleri kentlere dönemeyen yine başka kentlerden Ermeniler'in de Ermeni lejyonunun varlığından cesaret alarak Antep'e gelmeye başlamaları “milli güçleri” harekete geçirmiştir. Kırından kurtulan Ermeniler'in evlerine dönmesi ile müsader edilen malların akibeti de, nüfus yapısı 1915 öncesi denge durumu geldiği takdirde bölgenin Türk ve Müslümanlardan oluştuğu iddiası da tartışmalı hale gelecektir. Antep'teki Fransız işgaline karşı direnişin böyle bir dönemecten sonra gelişmesi tesadüf değil, “milli mücadelenin” muhtelif safhalarına damga vurmuş ve başka bölgelerde de birebir izleri görülen belirin bir yönelimin yansımasıdır. Bu durum bize “milli mücadelenin” niteliği ve neye karşı, nasıl bir mücadele olduğu hakkında oldukça güçlü ipuçları verir.

“MİLLİ MÜCADELE KAHRAMANLARI” KİMİN KAHRAMANI?

Yazının başında ifade ettiğimiz gibi başını Mustafa Kemal'in çektiği milli mücadeleye dair resmî anlatıyı ufak tefek farklarla ve soldan bir takım argümanlarla savunarak olumlama eğilimi bugün solda istisna olmaktan çıkıp genel bir eğilim haline almıştır. Bu eğilim bugüne özgü ve yeni olmamakla birlikte hiç bu kadar aleniyet kazanmamıştı.

Görüşlerinde Kemalist etkiler taşıyan, resmî ideolojiden kopamayan akımların dahi resmî tarih anlatısını yeniden üretme aracı olan milli bayramları kendi durdukları yerden açıktan kutlama garabetine düştükleri bir dönem daha önce yaşanmamıştı.

Bu çarpıklığı kavrayıp bununla arasına mesafe koymak isteyenler olmakla birlikte solun bu kesimleri de başka bir takım ideolojik engellere takılmakta, aralarına mesafe koydukları akımlarla yeniden buluşmaktadırlar.

“Milli mücadele” olarak tarif edilen süreç esas olarak bir imparatorluğun yıkıntılarında üzerinde aynı imparatorluğun kadrolarının düzeni tesis etme, yıkılan devleti ayağa dikme çabasıdır. Bu yüzden resmî anlatıda çizilmeye çalışıldığı gibi “yedi düvelle, işgalcilerle dövülmüş anti-emperyalist bir destan, mazlum ulusların ilk ayağa kalkışı” olmaktan ziyade daha çok içe dönük bir hesaplaşma, düzene tehdit oluşturan unsurların tasfiyesi, isyanların ezilmesi hareketidir. Böylesi bir hareketin esas hedefi ç düşmanlardır. Osmanlı'nın son dönemine damga vuran Ermeni kırımını bu dönemde tamamlanmış, Ermenilerin yurtlarına topraklarına bir daha asla geri dönmemele-ri güvence altına alınmıştır. Rumlar yerlerinden yurtlarından edilerek, malları müsadere edilerek, “Emval-i Metruke” ile beslenip palazlandırılacak olan yeni burjuvaların ilkel sermaye birikimi arayışının yeni kurbanı olmuşlardır. Ekim Devrimi'nin yarattığı, ezilenleri-emekçileri derinden sarsıp heyecanlandıran hava dağıtılmış, devrimci fikir ve örgütlenmelerin boy atmaya başladığı topraklardaki ilk filizler cebren ve hile ile ezilmiştir. Emperyalist savaşın cephelelerinde ya da sömürge savaşlarında telef edilen, yoksulluğa gömülen emekçiler yeni cephelere sürülmüş, kabul etmediğinde yargılanmış, cezalandırılmıştır. “İstiklal Harbi” olarak tanımlanan ve zikredildiğinde daha çok Batı Cephesi'nde Yunan ordusuna karşı verilen muharebelerin akla geldiği savaşta uğranan kayıpların birkaç misli kadar insan muhtelif isyanların bastırılmasında yaşamını yitirmiştir. Düzenli ordunun kurulmasından evvel gerçekleşen gerek Ege'de gerek Güney vilayetlerindeki mahalli direnişlerin hepsinde tehcir ve müsadere, dinci-mezhepçi, ırkçı katliamlar temel bir motif olarak yer alır. Hepsinde aynı bağlantıya rastlamak mümkündür. Malları müsadere edilen, yani zorlamaya maruz bırakılan Ermeni yahut Rumların geri gelip mülklerine yeniden sahip çıkması korkusu, daha önce işlenen kırım katliam suçlarına ortak olanların bunlara mukabil misilleme ile karşılaşma kaygısı bu mahalli direnişlerin hepsinde ortak bir örüntü olarak durmaktadır.

İtihat Terakki döneminde idari kadrolarda olan ve Osmanlı'nın son dönemindeki her türlü icraata imza atan kadrolar nerdeyse firesiz Ankara Hükümeti'nin bürokratu, kadrosu, memuru olmuşlar, önceki tecrübeleri ile rakiplerine karşı mülklerini, makamlarını ve imtiyazlarını korumak için evvela bir iç savaş yürütmüşlerdir. Tüm bu yaşananlar bir devrimin ya da ulusal kurtuluşun değil; muhtelif milliyetlerden ezilen ve emekçi kitlelerin esaret altında tutulması, Kürdistan'ın esaret zincirlerinin sıkılaştırılması, müesses nizamın yeniden tesis edilmesi için; başka hiçbir siyasal olasılığa, özgürlük ihtimaline müsaade etmeyen bir burjuva diktatörlüğünün iktidarının pekişmesi için ön koşul olan bir karşı-devrimin gerçekleştirildiğine işaret eder. Bu netlikle tarif edilebilir.

Lenin mi haklı türkiye solu mu? bir cumhuriyet efsanesi

Ekim Devrimi'ni ilke ve referans edinenlerin dogmatiklikle ve yirminci yüzyılın takipçisi olmakla bolca suçlandığı bugünlerde, bu itirazın bir bölümünün yine aynı yüzyılın siyasal olaylarından olan Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna referans verenlerin çizgisinden çıktığı görülüyor. 29 Ekim'i bugünün siyasal koşullarına adapte ettiklerini söyleyip 'gericilere' karşı ona ilerçilik atfedilenler, 7 Kasım'dan söz etmeyi zayıflık olarak görüyorlar. Çoğunluk ise Ekim Devriminin anlamının içi boşalacak şekilde kutlamalar yaparken 29 Ekim'i kutlayabilmek için yeni manalar yaratıyor, yeni önemler atfediyor.

Genellikle bugünün siyasal koşullarına cumhuriyetin kurulma fikirlerini adapte etmiş olanların derdi, Erdoğan iktidarının yeni bir rejim kurduğu ve çok gerici de olsa nispeten ilerici kabul edilen cumhuriyetin kazanımları elden gidiyor safasasına dayanıyor. Bunun karşısında doğal olarak takımlan tutum, üstü kapalı olarak söylenen ikinci bir kurtuluş savaşı vermek gerekliliğidir. Ancak biz KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak biliyoruz ki, AKP de en az 12 Eylül generalleri kadar devletçi, cumhuriyetçi, Kemalisttir; Mustafa Kemal'in kurduğu devletin arkasındadır. Kürdistan meselesi bunun en büyük göstergesidir. Bugünkü cumhuriyet aşklarının asıl derdi, Erdoğan'ın sözde kurduğu yeni cumhuriyete karşı, reformist projeleri döne dolaşa bir çözüm olarak sunmaktır.

Yeni bir cumhuriyetçi kavga verilmesinden söz eden kimi akımlar, Deniz Gezmiş'i popüler bir ikona indirgemekle birlikte, bugüne kadar Deniz'lerin ikinci kurtuluş savaşının verilmesi fikrinden hep siyasi yanlış olarak bahsetmişlerdir. Yeniden bu cumhuriyeti kuracağız yahut bu kurulacak cumhuriyetin "sosyalist cumhuriyet" olacağı iddiasını taşıyan bu akımlar, "cumhuriyet ilerici kazanımlarını yitirdi, biz onu ayakları üzerine tekrar oturtacağız" diyorlar. Bu tutumları Deniz'den tabana farklıdır, bütün o Kemalizm'e bulaşan söylemi kullanmasına, ikinci kurtuluş savaşı gibi tezleri benimsemesine rağmen, Deniz'ler Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu'nu kurarak devleti karşısına almıştır. Bugünün güya 'demokratik cumhuriyeti' kuracağız diyen bazı akımlar, bırakın devleti karşısına almayı, İmamoglu projesi gibi Amerikancı tezlerin takipçisi olmuş durumdadır.

AKP'nin cumhuriyet düşmanı olduğu doğru değildir. AKP İnönü kadar, 12 Mart'lar kadar, 12 Eylül generalleri kadar cumhuriyetin devamcisidir. Cumhuriyetin kuruluşunu bir burjuva demokratik devrim olarak gösterenlerin açmazı da budur. AKP'nin bütün iddiası ve çabası, Türkiye Cumhuriyeti'ni payidar kılma çabasıdır. Bir iç savaş devleti olarak kurulan cumhuriyet, bir iç savaş devleti olarak tekrar başka iktidarlara devrimcilere ve halklarına savaş açmayı sürdürmektedir. AKP'nin, Kürtleri ve Ermenileri katleden sözde demokratik cumhuriyetin takipçisi olduğu açıktır. Kürdistan meselesine dair çizgisine baktığımızda, AKP'nin de cumhuriyetin diğer takipçileri kadar "Kürtlerin, Ermenilerin, Rumların" kanı üzerinde yükselen, emperyalistlerle uzlaşıp ezilenlere savaş açan, karşı devrimci bir devletin hizmetkârı olduğu ilk bakışta görülecektir. AKP cumhuriyetin bütün kurumlarını da ezilenlere ve emekçilere karşı, aynı şekilde kullanmaktadır.

Türkiye'de Burjuva Devrimi'nin gerçekleşip gerçekleşmediği üzerine birçok tartışma mevcuttur. Bu tartışmaların önemli bir yer arz etmesinin aslı sebebi TBMM'nin açılmasına ve "cumhuriyetin ilanına" bakış açısını şekillendirmesindedir. Buna göre Mustafa Kemal ve silah arkadaşları ilerici kazanımları olan ve modern bir devleti haiz kılmışlardır. Lakin bu topraklar üzerinde bahsi geçen mahiyette bir burjuva devrimi 1908 Devrimi ile yaşanmıştır; öyle ki Mustafa Kemal öncülüğünde edinildiği iddia edilen kazanımların kendisi de Osmanlı'nın teşkilat-ı mahsulatı ile sürdürülen bir gelenekten ibarettir. Söz konusu tespit 1917 yılında Lenin'in kaleme aldığı Devlet ve İhtilal eserinde yer almaktadır:

"Örnek olarak 20. Yüzyıl devrimleri alınır, Portekiz ve Türk devrimlerini [1908 devrimi kastediliyor -ç.] burjuva devrimleri olarak kabul etmek besbelli kaçınılmaz bir şey olacaktır. Ama bu devrimlerin her ikisi de 'halk' devrimi değildir; çünkü halk yığınları, halkın geniş çoğunluğu, kendine özgü ekonomik ve siyasal istemlerle, etkin, bağımsız ve hissedilir bir biçimde, bu devrimler içinde görünmezler."

Merak konusu olan şudur; 1908'de bu topraklarda anayasal düzen çerçevesinde parlamentonun hâkim kılınmasının ardından ikinci bir burjuva devrimi gerçekleşmiş midir? Eğer yanıt olumluysa

aynı topraklarda bu burjuva devrimi ikinci kez nasıl yaşanır, üstelik birebir aynı kadroların muhafaza edilmesiyse? Türkiye solu bu noktada kendi kuyrukçu çizgisini meşrulaştırmak adına Kemalizm konusundaki tepitlerinde tutarlıktan uzak durmaktadır.

TBMM'nin kendisi dahi padişaha ve kutsal ruhlarla imanını tekrarlayarak dile getirirken Türkiye solunun hala ısrarla ona laik ve eskisinden tamamiyle farklı bir mahiyet biçimindeki çaba oldukça abestir. TBMM'nin önceki meclise olan bağlılığı ve sadakati bilahare deklare ettiği tutanaklardan da açıkça görülebilir:

"Anadolu'nun her köşesinden gelen vekillerinizin teşkil ettiği Büyük Millet Meclisi olanı biteni dinleyip anladıktan sonra millete hakikati söylemeye lüzum gördü. İngilizler tarafından satın alınan ve milleti birbirine düşürmek maksadını güden bazı hainler sizi aldatmak için türlü türlü yalanlar söylüyorlar. İzmir vilayetinin, Antalya'nın, Adana'nın, Antep'in, Maraş ve Urfa havalisinin düşmanlar tarafından işgali üzerine silahına sarılan milletteş ve dindaşlarımızı yine size mahvettirmek için Padişah ve Halifeye isyan sözünü ortaya atıyorlar. Millet Meclisi Halife ve Padişahımızı düşman taziyekinden kurtarmak, Anadolu'nun şunun, bunun elinde parça parça kalmasına mani olmak, payitahtımızı yine anavatana bağlamak için çalışıyor. Biz vekilleriniz Cenabi Hak ve Resulüekremi namına yemin ederiz ki, Padişaha ve Halifeye isyan sözü bir yalandan ibarettir ve bundan maksat vatani müdafaa eden kuvvetleri aldatılan Müslümanların elleri ile mahvetmek ve memleketi sahipsiz ve müdafaasız bırakarak elde etmektir. Hind'in, Mısır'ın başına gelen halden mübarek vatanımızı kurtarmak için İngiliz casuslarının sizi aldatmak üzere uydurdukları yalana inanmayın, İzmir'ini, Adana'sını, Urfa ve Maraş'ını velhasıl vatanın düşman istilasına uğramış kısımlarını müdafa edenleri din ve milletlerinin şerefleri için kan döken kardeşlerimizi arkadan size vurdurmak isteyen alçakları dinlemeyin ve onları Millet Meclisi'nin kararı üzerine cezalandıracak olanlara yardım edin. Ta ki, din son yurdunu kaybetmesin. Ta ki, milletimiz köle olmasın. Biz birlik oldukça düşman üzerimize gelmeyeceğini resmen ilan etti. O'nun candan özlediği aramızda nifak ve şikaktır. Allah'ın laneti düşmana yardım eden hainlerin üzerine olsun ve tevfiği Halife ve Padişahımızı, millet ve vatani kurtarmak için çalışanların üzerinden eksik olmasın."

Türkiye soluna hâkim olan tarih ve siyaset okuma anlayışının devlet kurumlarınınca basılan ve dağıtılan sosyal bilgiler kitaplarından farklılık göstermemesi de üzerinde düşünülmesi gereken bir diğer husustur. Büyük Millet Meclisinin açılışından geçerek Hilafet ve Saltanatın lağvedilmesine varan süreç, gerçekçi tarihsel seyri takip edilerek kavrandığında cumhuriyet yönünde gelişen bir hareketin akla gelmesi bile mümkün değildir. Dolayısıyla Türkiye'de (Osmanlı İmparatorluğunda) burjuva demokratik devrimden söz etmek için 1920'nin 23 nisanını beklemeye gerek yoktur.

Bu çerçevede 1920'de Büyük Millet Meclisinin kurulmasına ikinci meşrutiyetin kendisini güncellemesi ve bu bağlamda burjuva demokratik devrimin tekrar kendi yoluna girmesi olarak bakmakta bir yanlışlık olmaz. Bu süreci; bilimin, aydınlanmanın ve demokrasinin yolu olarak görenler burjuvazinin siyasi temsilcilerine ilerici bir misyon atfedip sonra da aynen bu gerekçe doğrultusunda onların kuyrukçuluğuna soyunmaktadır.

Cumhuriyete ilerici özellik atfetmekten geri durmayanların kendi içerisindeki açmazı; söz konusu rejimin tam manasıyla ne zaman değiştiğini ve dönüştüğünü açıklayamamasıdır. Eğer meşrutiyetin kaynağı seçimler ve bunların yapılageliş biçimi ise; Erdoğan'ın, söylenenlerin aksine en meşru lider sayılması gereklidir. Fakat burjuva demokrasilerinin her biri ezilenler ve emekçiler için diktatörlük-

ten ibarettir. Bunların getirdiklerine her ne amaçla olsun kazanım gözüyle yaklaşanlar kuyrukçuluklarına yer hazırlamaktadır. Türkiye'de ne dün ne de bugün bir AKP iktidarı olmadı. Türkiye devleti 12 Eylül darbesi ile yeniden örgütlenen bürokrasi tarafından yürütülmektedir. AKP de Erdoğan da bu bürokratik işleyişin bekçisi konumundadırlar. Bugün, Komintern'in ilk dört kongresinin, her türden burjuva akımını tavizsiz bir şekilde karşısına alması tutumu birebir sergilenmelidir. "Yeni kurulmuş rejim" nedir? Bu rejim kendisini nasıl konsolide etmiştir? Tüm bunlar sürerken "eski rejim olan" 12 Eylül'ün sıkışmış kurumları nasıl hala ayakta? Rejimin süratle ve bu büyük yıkıcılıkla değiştiğini iddia eden sol akımları sözüm ona değişimi ve bu değişimin esaslarını tarif etmeye mecburdur. Zira; mütemadiyen eski günleri yad etmek burjuva siyasetinin dahi gereklerine uymaz.

Türkiye'de AKP upki CHP gibi burjuva kitle partisidir. Hatta otuz beş yıldır süre gelen liberal tasfiyecilik sonucunda kendi içindeki tartışmaları devletin mahkemelerine başvurarak çözen MHP dahi bile bir karşı devrim örgütleyecek program, örgütlenme ve siyasi çizgi taşıyıcısı değildir.

2017 referandumunun ardından bir rejim değişikliğinin yaşanmadığını, 12 Eylül rejiminin hüküm sürmeye devam ettiğini KÖZ sayfalarında daha önce ısrarla vurguladık. Referandum işte tam da rejimi değiştiremediği için, anayasa değişiklikleriyle birlikte 12 Eylül Rejimi krizini derinleştirmenin altını çizdik.

Her ne kadar halihazırda Beştepe'de hüküm süren tek bir cumhurbaşkanı olsa da onun oraya çıkması sadece öz gayret ve marifetleriyle olmuş değildir. Yeni Cumhurbaşkanı statüsünü tarif eden Anayasa, AKP-MHP ittifakı ile ortaya konup kabul ettirilmiştir. Sadece bu gerçek dahi "Tek Adam rejimi" tarifinin yerinde olmadığını düşünmek için yeterli bir sebeptir.

Cumhur İttifakı bünyesinde MHP hep "küçük ortak" olarak anılmakta ve bu ittifakın belirleyici bileşeninin AKP/Erdoğan olduğu adeta tartışmasız bir gerçek olarak kabul edilmektedir. Elbette Tayyip Erdoğan'ın gönlünden geçenin bu olduğu tartışmasızdır. Ayrıca Erdoğan'ın destekleyicileri olduğu kadar muhalifleri tarafından da her defasında adeta bir "seçim şampiyonu" gibi gösterilir. Halbuki bu bir efsanedir.

Erdoğan girdiği ilk seçimleri kazanamamıştı. 1986'da RP milletvekili adayı olduğu halde seçilememişti. 1989'da Beyoğlu Belediye Başkanlığı seçimlerinde aday olduğu halde CHP adayının gerisinde kalmıştı. 1991'de de kıl payı farkla da olsa milletvekilliğini kaybetmişti.

Erdoğan'ın kazandığı ve efsanenin başlangıcı sayılan ilk seçim 1994 İstanbul Büyükşehir Başkanlığı seçimidir. Onu da asıl kazananın Erdoğan değil RP olduğunu söylemek gerekir.

Nihayet Erdoğan'ın kendi hanesine yazabileceği ilk seçimler olsa olsa 28 Şubat müdahalesiyle bütün rakiplerinin devre dışı bırakıldığı koşullarda gelişen 2002 seçimleridir. Bu seçimlerde de AKP'nin aldığı oy oranı yüzde 34,29'dur.

Bu seçim zaferlerinde Erdoğan'ın "Tek Adam" olduğu iddiası çok daha çürük temellere dayanır. Zira bu süreçte Erdoğan tek başına değil, ABD ve "kutsal yağmurlar" eşliğinde yürümekteydi.

Sürekli olarak seçimlerde hırpalanan ve MHP olmaksızın herhangi bir güce tekabül edemeyen tekil bir güçten söz edilemez. Erdoğan kendi başına bir rejimi ifade etmekten oldukça uzaktır; sürmekte olan 12 Eylül Rejimi ve onun tel tel dökülen ağlarıdır. Solun tüm kudreti Erdoğan'da buluşturması, üzerindeki siyasi yükümlülükten sıyrılma arzusu ve kuyrukçuluğunun açıklamasıdır.

Cumhur ve aynı zamanda Millet İttifakı tarafından beslenip ayakta tutulan "Tek Adam rejimine" son vermenin birinci koşulu, bu iki gerici ittifaktan bağımsız ve ağırlık merkezinde HDP'nin olduğu bağımsız bir cephenin önünü açmak olabilir. Bu bakımdan Komünistlerin öncelikli ödevlerinden biri oportünizmi bütün yön ve çeşitleriyle hedef tahtasına oturtup gündelik siyasi mücadelelerden kopmadan buna karşı mücadeleyi yükseltmektir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna ön gelen süreçte ulusal kurtuluşu toplumsal bir kurtuluşla birleştirmek için yola çıkan komünistleri boğduran ve Koçgiri'de yüzyılları esaretinden kurtulmak için ayaklanan Kürtler'i boğan Topal Osman, Kayıkçılar Kahyası Yahya, Sakallı Nurettin Paşa ne ise Karayılan, Ethem, Şahin Bey, Mehmet Efe de odur. Topal Osman'ı lanetleyip 19 Mayıs'ta Pontus Rumları'nın uğradığı zulmü öne çıkararak çok uzağa gitmemeli gözlerini önce hemen yanbaşılarında duran Koçgiri volkanına çevirmeli, kahramanlarını pašalarda, beylerde, ağalarda, efelerde değil görmeyen geldikleri ve daha yolum başında söndürülmeye çalışan özgürlük atışında, kendilerinin de atıfta bulunduğu Karadeniz'in soğuk ve karanlık sularında boğulmaya çalışılan komü-

nistlerin hülyasında aramalı. Bununla da yetinilmelidir.

Solda yer alan pek çoklarının da örnek aldıkları sözde kahramanların kahramanlıkları Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran egemen sınıflar tarafından madalya ile ödüllendirilen, devrimcilerin, Kürtlerin, Alevilerin, Ermenilerin, Rumların, Süryanilerin, yoksul işçi ve köylülerin kanı ile lekelenmiş bir kahramanlıktır. Sınıf düşmanımızın kazandığı zaferin kahramanlarıdır onlar.

Yakın tarihin ve bugünün Çatlıları, Yeşilleri, Cem Erseverleri, Bucakları, Çakıcıları, Pekerleri bize ne kadar yakınsa bu sözde "kahramanlar" da bize o kadar yakındır.

Resmî ideolojinin tuzaklarından kaçmaya çalış-

ırken yine burjuva ideolojisinin ve resmî tarihin uzattığı dala tutunanlar, resmî anlatının hamaset ile bezeli sol bir versiyonunu benimseyenler ayrılmaya çalıştıkları kesimler ile yeniden buluşur ve yıkmaya çalıştığı devletten, onun ideolojisinden köklü biçimde kopamaz. Anti-emperyalizm ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna dair herhangi bir görüş bulanıklığı sadece tarihe çarpık bakılması ile değil; devlet, devrim, karşı-devrim, savaşa karşı tutum gibi meselelerde ve ulusal kurtuluş mücadelelerine bakışta çarpıklıklar olarak bugünkü politik mücadelede karşımıza çıkar.

Nitekim bu tür çarpık görüşlerin en eski ve en tutarlı savunucusunu yapan Perinçek çizgisinin bugün ne kadar faşist, kontrgerillacı, ırkçı-mezhepçi, gerici akım varsa onları müttefik görmesi

ve peşlerinden ayrılması Perinçek ve avanesinin sapkınlıklarından değil aksine bu tür görüşleri sapmadan tutarlı bir biçimde savunmasından ileri gelir. Devrimciler; galiplerin kaleme aldığı kurmaca tarihteki kahramanları Perinçek ve benzerlerine bırakmalı; gerici bir burjuva diktatörlüğünü yıkıp parçalamak üzere ayaklanan, isyan eden, yola çıkan, bu yolda düşen kendi kahramanlarını sahiplenmelidir.

Meşruluğunu mağduriyet ve mazlumluklarından değil, zulme isyan etme cüretinden ve özgür olma azminden alan Alişer ve Zarife de, yanbaşıdaki topraklarda mayalanan devrimi kendi yurtlarına taşımaya çalışan Mustafa Suphi ve yoldaşları da bu netlik sağlanmadan hakkıyla sahiplenilemez.

Kitlesel başkaldırıların yolundan ESP'ye sahip çık!

İzmir

İç savaşın muhatabı emekçi ezilenlerdir

Kadıköy

Sandıkta değil, sokakta hesap soracağız

Önce ESP'ye ardından HDP'ye yönelik saldırılara karşı dayanışmamızı ortaya koymak amacıyla sürdürdüğümüz mücadelenin bir parçası olarak İzmir'de emekçilerin yoğun bir biçimde kullandığı Halkapınar metro istasyonunda özel sayımızı dağıttık, gazete satışı gerçekleştirdik. "İç Savaşın Muhatabı Emekçi ve Ezilenlerdir" başlıklı özel sayımızı dağıtarken iletişim kurduğumuz kişilere devletin iç savaş operasyonlarını emekçileri ve ezilenleri geriletmek için sürdürdüğünü önce ESP'ye de-

vamında HDP'ye yönelik saldırıların bu yaklaşımın bir parçası olduğunu; buna karşı hep birlikte karşı koymamız gerektiğini anlattık. ESP ve HDP'ye sahip çıkmanın ancak sokakta, metroda, fabrikalarda yapılabileceğini, ortak öreceğimiz dayanışma ile saldırıları püskürtebileceğimizi dile getirdik.

Ne Cumhur, Ne Millet, Tek Yol Devrim!

ESP'ye ve HDP'ye Sahip Çıkmak İçin Sokağa, Eyleme, Mücadeleye!

İzmir'den Komünistler

ESP ve HDP'ye yapılan saldırıların ardından KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak operasyonlara karşı eylemli mücadeleyi örnek amacıyla başlattığımız çalışmayı bu hafta Kadıköy'de sürdürdük.

Saldırıları karşı sokak mücadelesini örnek ve kitlesel başkaldırıların yollarını döşemek için başlattığımız mücadele hattında "ESP'ye sokakta sahip çıkacağız" şiarıyla yürüttüğümüz çalışma için "İç Savaşın Muhatabı Emekçi Ezilenlerdir" başlıklı özel sayımızı Kadıköy sokaklarında ve Khalke-don Meydanı'nda ajitasyon yaparak dağıttık. Ajitasyonumuzda şunları söyledik:

"İç savaşın muhatabı emekçiler ve ezilenlerdir. Geriledikçe saldırganlaşan Erdoğan'a, saraya ve Cumhur İttifakı'na karşı sokakta eylemli bir şekilde mücadele edelim. Onlar seçimle gitmeyecek. Sokakta eylemli bir mücadele ile onları gönderebiliriz. HDP'ye ve ESP'ye yapılan saldırı-

lar emekçilere ve ezilenlere dönüktür. Bunu kendimize yapılmış kabul ediyoruz. Emekçileri ve ezilenleri HDP'ye ve ESP'ye yapılan operasyonlara karşı beraber durmaya ve mücadele etmeye çağırıyoruz."

"Kitlesel başkaldırıların yolundan ESP'ye sahip çıkalım. Bu saldırılar aynı zamanda emekçilere ve ezilenlere yapılmıştır. Bugün maden işçilerine, tersane işçilerine, fabrika işçilerine sahip çıkabilmek içinde HDP'ye sahip çıkmak gerekir. Bu saldırılara başkaldırmak gerekir. Herkesi mücadeleye ve sokağa çağırıyoruz."

Sandıkta Değil, Sokakta Hesap Soracağız!

HDP'ye ve ESP'ye Sahip Çıkmak İçin Sokağa, Eyleme, Mücadeleye!

İstanbul'dan Komünistler

Tuzla

HDP'ye ve ESP'ye sahip çıkmak için sokağa, eyleme, mücadeleye!

ESP VE HDP'YE YÖNELİK SALDIRILARA KARŞI BİLDİRİ DAĞITIMI GERÇEKLEŞTİRDİK

ESP'ye yönelik başlatılan gözaltı ve tutuklama saldırılarının ardından HDP'ye de saldırılar gerçekleştirilmişti. Cumhur İttifakı açısından bu saldırıları düzenlerkenki amaçlarında kimi farklılıklar olsa da, tüm bu saldırılara nasıl yanıt verileceği, demokrasi güçleri açısından bir farklılık arz edemez. Cumhur İttifakı'nı sokak mücadelesiyle ve kitlesel eylem seferberliğiyle geriletmekten başka şansımız yoktur. Bu bilinçle hareket eden KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak ESP'ye sahip çıkarak, tüm bu saldırılara karşı sokak mücadelesini örnek ve kitlesel bir eylem seferberliğinin yollarını döşemek için önümüze bir mücadele hattı koyduk. Bu mücadelenin adımlarından birisi, bulunduğumuz tüm alanlarda ve işçi havzalarında saldırılara karşı ESP'ye sokakta sahip çıkacağız içerikli bildirilerimizi dağıtmak, afişleme ve ozalıt çalışmalarını yapmak ve bunu kendi dışımızdaki sol hareketle birlikte örmektir.

Çıkardığımız bildirileri Tuzla Aydın Köyündeki emekçilere ulaştırarak, bu saldırıların nasıl bertaraf edilebileceğini, emekçilerin birleşik eylemli mücadelesinin Cumhur İttifakı'ndan kurtulmanın yegane yolu olduğunu anlattık.

KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak bu çalışmalarımızı daha da büyütürken, yüzünü devrimcilerle dönmüş herkesi bu mücadeleye alanlarına çekmeye çalışacağız. Proleter devrimci bir yoldan yürümek isteyenlerin tek seçeneği parlamenter yolları değil bu hatı büyütme ve güçlendirmektir.

OZALİT ÇALIŞMAMIZ: ESP'YE VE HDP'YE SAHİP ÇIKMAK İÇİN EYLEMLİ MÜCADELEYE!

Platformumuzun bu dönemde, güncel siyasi gelişmeler üzerine başlatmış olduğu kampanya kapsamında, bulunduğumuz yerelerde ve planladığımız noktalarda devam eden çalışmalarımızın ikinci haftasında Tuzla'daydık. Bu haftaki çalışmada 3 farklı şiar taşıyan 10 adet ozaliti Aydın Mahallesi'nde önceden belirlediğimiz duvarlara planlı bir şekilde astık. Öne çıkardığımız şiarlar şunlardı: "Ne Cumhur Ne Millet Tek Yol Devrim, Sandıkta Değil Sokakta Hesap Soracağız, ESP'ye ve HDP'ye Sahip Çıkmak İçin Eylemli Mücadeleye"

TERSANELER ÖNÜNDE ÇALIŞMA YAPTIK

ESP ve HDP'ye yapılan operasyonların ardından KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak "ESP ve HDP'ye sahip çıkmak için sokakta eylemli mücadeleye" şiarını öne çıkaran çalışmalarımızı "İç Savaşın Muhatabı Emekçi ve Ezilenlerdir" başlıklı bildirimiz ile bu hafta Tuzla İçmeler'deki tersanelerin önünde sürdürdük. Yürüttüğümüz kampanyanın içeriğini oluşturan bildirilerimizi sesli ajitasyonla birlikte paydos saatinde tersaneden evlerine dönen işçilere dağıttık. Yaptığımız sesli ajitasyonda öne çıkardığımız vurgular şunlardı:

"Cumhur İttifakı emekçilere saldırmaya devam ediyor. Emekçilerin mücadelesini yükseltmek isteyenlere de saldırmaya devam ediyor. Cumhur İttifakı ESP ve HDP'ye saldırı düzenliyor. Bizler Cumhur İttifakı'na karşı eylemli sınıf mücadelesini savunulardırız. Cumhur İttifakı'ndan seçimlerle kurtulmak isteyenler ESP'ye sahip çıkamazlar. Kobane serhildanına sahip çıkamayanlar HDP'ye sahip çıkamazlar. Cumhur İttifakı'ndan kurtulmak için, ESP ve HDP'ye sahip çıkmak için sokakta eylemli mücadeleye çağırıyoruz. Sandıkta değil sokakta hesap soracağız."

Tüm Siyasi Tutsaklara Özgürlük!

Seçimle Değil, Devrimle Gidecek!

Yaşasın Komünistlerin Birliği!

İstanbul'dan Komünistler

Kartal

Kartal'da saldırılara karşı eylemli mücadele çağrımızı yineledik

Geçtiğimiz günlerde ESP'ye yönelik gerçekleştirilen operasyonların ve tutuklamaların ardından, HDP'ye 6-7 Ekim Kobanê eylemleri bahane gösterilerek saldırılar artmış ve 17 HDP'li tutuklanmıştır. Bu saldırıların önümüzdeki günlerde daha da artması beklenmemlidir. Erdoğan kendisine karşı sokakta gösterilecek mücadeleden korkmaya devam ediyor. Bu saldırıların püskürtmek için HDP ve ESP ile omuz omuza durmak ve en geniş eylem birliğini örererek birleşik bir mücadele sürdürmek gerekir.

Bununla birlikte ESP'ye yönelik saldırılara ve tutuklamalara karşı durmak için 6-7 Ekim Kobanê eylemlerinin meşruluğunu üzerine basa basa savunmak gerekir. ESP'ye yönelen tutuklamalar ve 17 HDP'linin Kobanê eylemleri bahane gösterilerek tutuklanması Erdoğan'dan sokakta hesap sormak isteyen tüm kesimlere bir saldırdır.

KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak saldırılara karşı eylemli mücadeleyi örnek amacıyla başlattığımız çalışmayı 1 Kasım Pazar günü Kartal'da sürdürdük.

Saldırıları karşı sokak mücadelesini örnek ve kitlesel başkaldırıların yollarını döşemek için başlattığımız mücadele hattında "ESP'ye sokakta sahip çıkacağız" şiarıyla yürüttüğümüz çalışma için "İç Savaşın Muhatabı Emekçi ve Ezilenlerdir" başlıklı özel sayımızı ve "Başkaldırıların yolundan ESP'ye Sahip Çık" başlıklı gazetemizi Kartal meydana ajitasyon yaparak dağıttık. Ajitasyonumuzda şunları söyledik:

"Sandıkta değil sokakta hesap soracağız!"

Başta Erdoğan olmak üzere Cumhur İttifakı yıllardır ezilenlerin kanını emmektedir. Bu ittifak iktidarda kaldıkça ezilenler emekçiler baskıya sömürüye uğramaya devam edecektir. Kürtler, kadınlar katledilmeye, işçiler iş cinayetlerinde ölmeye devam edecektir. En doğal hakkımız olan kıdem tazminatımıza göz diktiler, gasp etmek istiyorlar. Korona'dan ise en önce işçiler emekçiler etkilenecek; hastalıkla cebelleşen, ölen gene bizler olacağız. Bütün bunlardan kurtulmak için öncelikle bu iktidardan kurtulmak gerekir.

Bu iktidardan hesabı sandıkta değil sokakta soracağız. Seçim sonuçlarını tanımayan bir iktidarı sandıkla devirmek mümkün mü? Sandıkla değil devrimle gidecek!"

"İktidar dün olduğu gibi bugün de ezilen ve emekçilerin örgütlenmelerine saldırıyor. Onca KHK saldırısına rağmen onca tu-

tuklamalara rağmen, onca katliamlara rağmen bizlere geri adım attıramadı.

Bugün sokağı işaret eden ESP'lilere 1 ayda 2 kez operasyon düzenledi. Çünkü iktidar korkuyor sokakta mücadele edenlerden. Çünkü iktidar korkuyor ezilenler sokağa bir kez çıktığında başına geleceklelerden. Biliyor sonu ancak sokakla gelecek. Bu yüzden saldırdır sokağı işaret edenlere.

Tüm siyasi tutsaklara özgürlük, ESP'li tutsaklara özgürlük, HDP'li tutsaklara özgürlük

Sandıkta Değil Sokakta Hesap Soracağız!

İstanbul'dan Komünistler

ESP ile dayanışma çağrılarımız neden yanıtızsız kaldı?

Cumhuriyetin ezilenlere ve emekçilere yönelik saldırılarının devam ettirirken, bu saldırıların demokrasi mücadelesi yürüten tüm güçlere daha katmerli bir şekilde sürdürülmektedir. HDP'ye yönelik gerçekleştirilen operasyonlarla birlikte, ESP'ye de operasyon yapılmış ve birçok ESP militanını tutuklamıştır. Bu saldırıların neden yaptığını daha önceki yazılarımızda belirtmiştik. Bu sebeplerin en başında gelen şu tespiti yinelemek gerekmektedir. 'Bugün ESP'ye yapılan operasyon ve tutuklama dalgası, ESP'nin bu hükümetten sokak mücadelesi yürüterek kurtulabileceğine dair vurgusundan ötürüdür. Asıl saldırı bu vurguyu öne çıkaranlardır.' Bu tespitin gereği olarak da, saldırılara karşı, aynı vurguyu öne çıkarıp bu tutumun pratik karşılığını örmeye çalışmak gerekir.

KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak, son bir aydır bu yönde bir çalışma başlatıp, bunun pratik sürecini örmeye çalışıyoruz. Gazetemizin son çıkan sayısı da 'Kitlel Başkaldırların Yolundan ESP'ye Sahip Çık' manşetiyle çıkmıştı. Hem gazetemizin bu sayısını, hem saldırılarla ilgili çıkardığımız özel sayımızı faaliyet yürüttüğümüz tüm alanlarda yaygın bir şekilde kullanarak ESP'ye sahip çıkmak için nasıl bir hat izlemek gerektiğini somut olarak göstermeye çalıştık. Sokaklarda kahvelerde bu içerikli ajitasyon konuşmaları yaparak emekçileri Cumhuriyet İttifakı'na karşı eylemli bir mücadeleye çağırarak. ESP'ye ve HDP'ye sahip çıkmak için eylemli mücadele çağrısı yapan ozalit ve afişleme çalışmalarını yürüttük. Aynı içerikli dövizlerimizle, gerçekleşen eylemlere katılım sağladık.

Bundan önce olduğu gibi, bu gün de bu saldırılar üzerinden sol akımları hükümete karşı bağımsız bir temelde en kitlel eylem çizgisinde buluşmaya çağırıyoruz. Bu çalışmalarımızı da en başından itibaren başta ESP ve HDP olmak üzere tüm siyasetlere çağrı yaparak ortaklaşarak istedik. Ancak ortak bir çalışma yürütmeyi gerçekleştiremedik.

Eylem ve etkinliklerimiz henüz noktalanmamış olsa da "ESP'ye sahip çıkalım" şiarıyla yürüttüğümüz bu kampanya sol akımların gündemine bundan önceki çağrılarımızdan daha fazla girmiştir. En kararlı demokrasi mücadelesini en kararlı güçlerle sürdürmek, HDP içindeki liberal unsurlara karşı hegemonya mücadelesi vermek gerektiğini tekrarlayan HDP'nin muhtelif bileşenlerinin kararlılığını göstermesi, "hegemonya mücadelesi"nde liberalleri sıkıştırması için bundan iyi bir fırsat olmazdı. Madem "faşizmi yıkmamızın acil görev" olduğunu göstermek istiyorlardı o zaman "faşizmi yıkmak için devrimci örgütlenmelere katılmamızın da suç olmadığını" kararlılıkla savunabilirlerdi. Ama tüm bu akımlar ESP'ye yönelik saldırıları HDP'ye yönelik saldırıların bir parçası olarak göstermeyi tercih ettiler.

ESP'yle dayanışma için düzenlediğimiz toplantıya dışımızdan neredeyse hiçbir akımın katılmaması, katılanların da net bir tutum alınmasında üzerinde durulması gereken bir başka konudur. Bu durum esas olarak soldaki tasfiye sürecinin derinliğine işaret eder. Sol akımlar öteden beri HDP olmadan politika üretmez durumdaydılar. Şimdi bu merhale aşılmış, almeti farikasını pratik mücadelenin içinde bulunmak, kitleleri örgütlemeye çalışmak olarak tarif eden solun ezici çoğunluğu HDP'nin yerinde saydığı koşullarda harekete geçememektedirler. Neredeyse hiçbir akım HDP'den bağımsız bir eylem ve etkinlik örgütleyememektedir.

HDP içerisindeki bu muhtelif akımların düşüğü durum önemlidir zira HDP'nin içinde aktif mücadele çağrısını en fazla yükselten akımlar bunlardır fakat yine de aynı akımlar HDP'den bağımsız bir eylem yahut etkinlik örgütlemeyi

önerine koyamamaktadırlar. HDP'nin dışındaki akımların durumu da farklı değildir. Bundan ötürü düzenlediğimiz üçüncü toplantıyla birlikte tüm solun "HDP'yi bekleyelim hele" çizgisini savunmaları şaşırtıcı değildi. Eğer platformumuz "eleştirilerinizi HDP içinde yükseltin" çağrılarını yerinde bularak bugün savunduğu fikirleri HDP içinde savunmaya karar verseydi söz konusu HDP bileşenlerinin farkızsız bir tutum takınmak zorunda kalacaktı. Devrimci siyasi mücadele sadece devrimci fikirler, talepler ve mücadele çağrılarıyla yapılmaz. Devrimci siyasi mücadeleyi yürütebilmek için bağımsız bir devrimci örgüt de gerekir. HDP'nin içine eleştirilerini saklı tutarak girenler, HDP'nin hukukunu kendi kararlarının üstünde tutarak bir partiye katılanlar, bağımsız bir devrimci örgüt gibi hareket edemezler.

HDP içindeki sözüm ona devrimci eylem çizgisini savunan akımlar platformumuzu HDP'nin içine girmeyi reddettiği için sekerlikle, doktrinlikle eleştirmektedirler. Reformist akımlarla eylem ve güçlü birliği yapmayı reddeden bir çizgide bulunsaydık bu eleştiri yerinde olurdu. Halbuki platformumuzun HDP ile yahut başka bir reformist akımla güçlü birliği yapmama gibi bir tutumu yoktur. Seçimlerde HDP'yi aday çıkarmaya, HDP'nin adaylarını desteklemeye çağırarak tutumunun en iyi kanıtıdır. Bu eleştirileri yükselten reformist bir partiyle eylem birliği yapmak, yahut ESP örneğinde olduğu üzere, onunla dayanışma için reformist bir partinin içine girmenin gerekli olmadığını kavrayamamaktadırlar. ESP ile dayanışma için bile HDP'nin harekete geçmesini bekleyenlerle aramızdaki fark reformist akımlarla güçlü birliğini reddedip reddet-

meme konusunda değil, reformistlerle eylem birliği örmek için önce reformistlerin harekete geçmesini beklemeye dairdir.

Bugünkü sol akımların ESP'yle dayanışma için HDP'yi bekleyen, HDP'nin işçi ve emekçilerin en geniş yığın örgütü olduğunu söyleyerek bir türlü HDP'den kopamayan tutumu yüz yıl öncesinde birinci paylaşım savaşı sırasında sosyal demokrat partilerden, özellikle de hain Alman Sosyal Demokrat Partisi'nden bir türlü kopamayan Avrupalı merkezileri fazlasıyla andırmaktadır. Paylaşım savaşı sırasında devrimci şiarları savunan bu kesimler iş oportünist akımlara dair örgütsel tutum almaya gelince bir türlü Alman Sosyal Demokrat Partisi'nden kopmaya, aynı zamanda yeni bir enternasyonal kurmaya bir türlü yanaşmamışlardır. HDP içinde devrimci lafızlarla sözümona hegemonya savaşı vererek HDP'yi sola çekmeye çalışan kesimlerin durumu SPD'nin içinde keskin polemikler yürüten Rosa Luxemburg'un durumundan farklı değildir. Sol akımların kendi siyasi çizgileriyle Luxemburg'un çizgisini arasında paralellik kurulmasını bir övgü olarak algılaması da revizyonizmin tahribatının başka bir görünümüdür.

Bugün içinden geçtiğimiz bu sürece dair sol ile aramızdaki temel fark şu soruya verilen yanıtla daha da belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Hükümete karşı mücadele etmek için reformistleri beklemek gerekir mi gerekmez mi? Komünistlerin her türlü siyasi mücadelede önderlik sorumluluğunun altını çizenler bu noktada elbette bağımsız hareketin öneminin altını ısrarla çizmektedirler. Saldırlara karşı reformistleri beklemekten kendi bağımsız çizgilerini ortaya koymaktan geri durmamaktadırlar. Bu siyasal bilinç ve kararlılıkla reformizmin çanına ot tıkayacak olan devrimci partiye kurma mücadelemizi sürdürmeye devam edeceğiz.

İstanbul'dan Komünistler

ESP'ye sahip çıkmanın yolu: Burjuva parlamenter yol mu, proleter devrimci yol mu?

ESP'ye ve HDP'ye yapılan operasyonlara karşı eylemli bir mücadeleyi örmek amacıyla başlattığımız çalışmalar kapsamında Tuzla'da 'Demokrasi Mücadelesinde Merkeziliğin Açmazları' başlıklı bir söyleşi düzenledik. Söyleşide konuşan yoldaş aşağıdaki hususlara değindi.

"Yaşanan siyasi gelişmeleri Erdoğan'ın gerilemesi diğeri ise HDP'nin zayıflaması üzerinden okumalıyız. Erdoğan, görünürde tam yetkili bir Cumhurbaşkanı'dır ama devlet paramparça olmuş durumdadır. Bürokrasi işleme hale gelmiş, devletin hiyerarşik yapısı kalmamıştır, devlet büyük bir koalisyon gibi işlemektedir. Erdoğan'ın partisi üzerindeki denetimi azalmaktadır. Erdoğan, manevra kabiliyetini yitirmiş, Cumhuriyet İttifakı'na ve Bahçeli'ye mecbur kalmıştır.

Bunun yanında HDP zayıflamamaktadır. HDP, siyasi kavgaların dışında kalan, sokakta ve parlamentoda Türkiye'nin demokratikleşmesi yönünde basınç yapan böylelikle Kürt sorununu anayasal çerçevede çözümlünü dayatacak bir odak gerektiren Türkiyeleşme sürecinin temel aktörüdür. HDP'nin hâkim sınıf içindeki çatışmalarındaki tarafsızlık ve sokak vurgusu HDP'nin parlamenter anlamda güçlenmesini sağladı. Çünkü düzen cephesi çatırdıyordu, emekçilerin düzenin muhalefetinden bezginliği artıyordu. Türkiye siyasetindeki kriz büyürken HDP gititçe güçlendi. Düzen içi kriz derinleşirken BDP-HDP gücünü nasıl kullanacaktı? Bağımsız çizgide ısrar etmeyi seçmek, rejimi kilitlemek, iç savaşı derinleştirmek ve devrimci mücadeleyi büyütmek anlamına geliyordu. HDP 'Türkiyeleşme' hedefi gereği düzen içi güçlerden birisi olan Amerikancı muhalefete destek vermeyi seçti. Ama bu yolun kendisi de her türlü sokak eyleminden, politik tutumdan uzak durmayı dayatıyordu. HDP AKP'ye karşı kurulacak en geniş bloğu bozmamak için desteklediği güçlerin iki yüzlülüklerine tavir almadı. Eylem çizgisini durdurdu. Bu da HDP'nin güçlenmesine ket vurdu. HDP'nin büyümesi durdu. Bir diğer yandan ise burjuva siyasetindeki açmazlar HDP'nin zayıflamasını da engellemekte. Hükümetin her türlü saldırısına karşın HDP bir seçim partisi olarak kendi varlığını korumaya devam etmektedir.

Bugün 'Erdoğan zayıflıyor' saptaması çokça tekrarlanıyor, ancak içi şöyle yanlış bir biçimde dolduruluyor: 'Erdoğan oy kaybediyor. HDP'nin desteği ile Millet İttifakı Erdoğan'ı büyükşehir seçimlerinde yendi. Erdoğan şimdi bu büyük ittifakı, HDP'yi bu ittifaktan kop-

arak bölmeye, böylelikle seçimleri kazanmaya çalışıyor. O yüzden bugün bu saldırılara verilecek en iyi yanıt sokağa çıkmamak, Millet İttifakı'na daha sıkı bir destek vermektir.'

Bu tespitler tümüyle yanlıştır. Erdoğan seçim mağlubiyetleri nedeniyle gerilememektedir. İşleyen bir rejimde burjuva demokrasisinin temel mekanizması seçimler değildir. Erdoğan rejim krizi nedeniyle ayakta. Normal koşullarda seçimlerin ve sonuçlarının belirleyici olmadığı 12 Eylül rejiminde, rejim krizde olduğu için seçim sonuçlarına dayanarak ayakta kalabilmektedir. İkincisi saldırılar doğrudan Erdoğan tarafından değil Cumhuriyet İttifakı'nın ana aktörü Bahçeli tarafından tezgahlanmaktadır. Bu hamle Erdoğan'ın manevra kabiliyetini daraltmakta onu Cumhuriyet İttifakı'na daha fazla bağlamaktadır. Bu anlamıyla bu saldırılar Erdoğan'ın zayıflayışının göstergelerinden bir diğeridir. Üçüncüsü bu saldırının amacı HDP'nin siyasi tasfiyesi değildir. Erdoğan HDP'yi saldırılarla tasfiye etmenin mümkün olmadığını bilmektedir. Saldırıların asıl amacı Millet İttifakı'nı siyaset yapmaya zorlayarak ittifakın çürük temellerini göstermektir. Zira herhangi bir siyasal sorun hakkında HDP görüşlerini ifade ettiği zaman Millet İttifakı'nın ayakta kalması mümkün değildir. Bu nedenle iddianamenin Kobane ayaklanması hakkında olması tesadüf değildir.

Erdoğan bu somut siyasal durum nedeniyle seçimle gitmeyecektir. 12 Eylül rejiminin temel değerlerini savunarak siyaset yapan Amerikancı muhalefetin Erdoğan'ın karşısına alternatif bir siyasetle çıkması mümkün değildir. Bu nedenle Erdoğan'ı itibarsızlaştıran tüm gelişmelere ve HDP'nin desteğine rağmen muhalefet Erdoğan'ın karşısında çoğunluğu elde edememektedir. İkincisi Erdoğan'ın seçimleri kaybettiği koşullar altında rejimin bu parçalanmışlık halinde her türlü imkânla direneceği açıktır. Karşısındaki muhalefetin ise parlamenter yolların dışına çıkmayacağı 31 Mart seçimleriyle açığa çıkmıştır. Erdoğan bu nedenle de seçimle gitmeyecektir.

Bugün neden ESP'ye yönelik saldırılar HDP'ye yönelik saldırıların bir parçası olarak gösterilmektedir? Saldırıların odağındaki Kobane hükümeti geridemi, peşmergelere kapı açmış bir ayaklanmadır. ESP de 'faşist rejimi' sandıkla değil sokakta süpürmek gerektiğini söylerken sadece Kobane'ye sahip çıkmamakta aynı zamanda 'faşist rejimin' devrilmesi için ayaklanma çağrısında bulunmaktadır. Hükümet ESP'lilerin üzerine bu çağrılarla nedeniyle yürürken HDP'ye ve diğer Millet İttifakı bileşenlerine 'bize karşı ayaklanma çağrısı yapan bir hareket hakkındaki görüşleriniz nedir' diye sormaktadır. Amerikancı muhalefet bu konuyu görmezden gelmekte HDP ise HDP'ye yönelik saldırılar genelliği içinde eritmeye çalışmaktadır.

İçinden geçtiğimiz dönemde birleşik bir işçi emekçi hareketi oluşturmanın temel kaldıraç demokrasi mücadelesi, mücadelenin oda-

ğı Erdoğan'dan kurtulmak olacaktır. Gelgelelim hem Erdoğan'dan kurtulmak için verilecek demokrasi mücadelesinin hem de HDP'ye yönelik saldırılara verilecek yanıtın iki yolu vardır. Biri proleter devrimci yoldur, diğeri karşıdevrimci, burjuva yoldur.

Burjuva yolun öncüsü Amerikancı muhalefet imkânsızlığına rağmen Erdoğan'dan seçimle kurtulma hayalini yamaktadır. Bu hayalin koşulları emekçilerin hükümet karşısında mücadele edebileceği bağımsız siyasetinin örülmemesi, Kürtlerin sesinin kısılmasıdır. HDP'ye yönelik saldırılara sembolik bir iki basın açıklaması dışında yanıt vermemeleri, saldırılar karşısında Millet İttifakı'nın ipine daha sıkı sarılmaları, ESP'ye yönelik saldırıların nedenini görmezden gelmeleri gerekmektedir.

Proleter devrimci yol Erdoğan'ın halk seferberliği ile gideceğini ısrarla söylemek, Millet İttifakı'ndan kopmayı savunmak; seçimlerde emekçilerin bağımsız bir sol blok oluşturmasını savunmak; her türlü saldırıya kitlel bir seferberlik perspektifiyle sokağı güçlendirerek yanıt vermektir. Kobane'nin Erdoğan'a karşı meşru bir ayaklanma olduğunu Erdoğan'ın Kobane'yi aşan bir ayaklanmayla gideceğini söylemek gerekir. ESP'nin Erdoğan'dan ayaklanma yoluyla kurtulma çağrısı yaptığı için saldırıya uğradığını söylemek ve buna uygun tutum almak gerekir.

Bugünkü saldırılar karşısında Türkiye sol hareketinin aldığı tutumları anlayabilmek için merkeziliğin ne olduğunu ve merkeziliği neden mahkum etmek gerektiğini anlamak gerekir. Merkezilik komünist siyaset ile sosyal-demokrat siyaset arasında yalpalayanları anlatır. Kautsky, Rosa Luxemburg, Troçki bu çizginin önemli örneklerindedir. Merkezilik komünist siyasetin temel doğrularını tekrarlar gibi görünerek ona revizyonist aşlar yapar, eklektik bir hale getirir. Merkezci siyaset asıl kendisini oportünizmden, sosyal-şovenizmden örgütsel olarak kopmaya ayak direyişi ile belli eder. Üçüncü Enternasyonal'in kurulmasına direnen Luxemburg, Troçki hatta Zimmerwald Solu bunun tipik örneğidir. Bugün de HDP içinde yer alıp, HDP'ye taban tabana zıt bir çizgiyi savunanlar (Kobane'yi meşru görüp hükümete karşı ayaklanma çağrısı yapanlar, İmamoglu'nun desteklemeyi, Korana sırasında evde durmayı reddedenler) tipik merkezci bir pozisyonadlardır. En keskin siyasi söylemleri buna tümüyle karşı örgütsel yapı olan HDP'nin içinde dile getirmektedirler. Bu açmaz daha fazla sürdürülemez, merkeziler ya HDP'nin söylemini benimseyecekler ve tümüyle ona uygun bir işleyişi kabul edecekler, ya kendi devrimci çağrılarını HDP'den bağımsız bir siyasi odak olarak sürdürecektir."

Soru cevapların ardından saldırılara karşı, 'sandıkta değil, sokakta hesap soracağız' şiarıyla yürüttüğümüz çalışmalara davet ile söyleşi son buldu.

İstanbul'dan Komünistler

Katliamların, tutuklamaların hesabını sokakta soracağız!

İktidara karşı eylemli bir mücadele yürütmeden 10 Ekim'in de Suruç'un da hesabını sorulamaz.

10 Ekim'de Ankara'da yitirdiklerimizi anmak için İstanbul Emek ve Demokrasi Koordinasyonunun çağrısı ile yapılan eyleme KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak katıldık. Basın açıklaması yapılacak Beşiktaş İskelesi'ne Kadıköy'ün ara sokaklarından yürüyüşle katılmaya çalışan kitleye polis sık sık tacizi ve engelleme girişimi oldu. Yer yer arbedenin yaşanmasının ardından polis barikatı aşarak iskeleye vardı. Alana varıldıktan sonra eylem saygı duruşu ile başladı. Ardından konuşmalar gerçekleştirildi. İlk konuşmayı 10 Ekim Dayanışma Derneği adına Faik Deli yaptı. Ardından HDP Milletvekili Sezai Temelli konuştu. Alanda sık sık şu sloganlar atıldı: "Gün gelecek devran dönecek AKP halka hesap verecek; 10 Ekim'i Unutma Unuturma; Onlara Sözümüz Barış Olacak; Faşizme Karşı Omuz Omuza; Biji Biratiya Gelan; Katil İŞİD İşbirlikçi AKP; Yaşasın Devrimci Dayanışma; Faşizme Ölüm Tek Yol Devrim; Katillerden Hesabı Devrimciler Soracak; Katil Devlet Hesap Verecek; AKP Savaş Halklar Barış İstiyor". Biz ise komünis-

ter olarak "Katliamların, Tutuklamaların Hesabını Sokakta Soracağız" şiarını vurguladık ve alana bu içerikteki dövizlerimizle katıldık. Saldırına uğrayan ESP'ye sahip çıkmak gerektiğini, 6-7 Ekim ayaklanmasını suç olarak göstermek için HDP'ye saldırıların karşısında HDP'yi savunmak için sandıkta değil sokakta mücadele yürütmek gerektiğini vurgulayarak alanda yer aldık. KÖZ'ün arkasında duran komünistler olarak bizim dışımızda alanda bu içerikte bir slogan veya dövizle rastlamadık. 10 Ekim'in de Suruç'un da hesabını sormak için bugün saldırılarına devam eden iktidara karşı eylemli bir mücadele yürütmek gerektiğini savunulara sahip çıkmak, böyle bir mücadeleyi yürütmek gerekir. 10 Ekim anması atılan sloganların ardından sonlandırıldı.

10 Ekim'in Hesabını Sormak İçin Tek Yol Devrim!

Siyasi Tutsaklara Özgürlük!

İstanbul'dan Komünistler

HDP Kartal İlçe Örgütü'nü ziyaret ettik

1 Kasım Kobanê Günü'ne denk gelen HDP ziyaretimizde öncelikle 6-7 Ekim Kobanê'ye destek eylemleri gerekçe gösterilerek yapılan saldırılara karşı tutumuzu anlattık.

Bugün ESP ve HDP'ye yönelik yapılan saldırıların tüm emekçilere ve ezilenlere yapıldığını; saldırılara karşı durmanın yolunun da sokaktan mücadeleden geçtiğini belirttik. Bunun için de solun en geniş ve bağımsız hattını 7 Haziran 2015 seçimleri öncesinde olduğu gibi korumak gerektiğini söyledik.

Kendi yürüttüğümüz çalışmalarını anlattık. ESP ve HDP'ye yönelik saldırılara karşı yürüttüğümüz çalışmada bu saldırılara karşı nasıl durulması gerektiğini bildiri, ajitasyon ve afişlemelerle anlattığımızı belirttik. Bu bizim tek başına karşı koyacağımız bir çalışma olmadığını, saldırılara karşı ortak eylem ve etkinliklerin önemli olduğunu tüm sola yaptığımız çağrının hala geçerli olduğunu söyledik.

Aynı zamanda CHP'nin saldırılara karşı tutum alması bir yana bu devletin beka sorunu diyerek Erdoğan'ın yanında yer aldığını, dün de bugün de bundan farklı bir söylem gerçekleştirmeyeceğini belirttik. 2019 yerel seçimlerinde anlatmak istediğimizin de bu olduğunu söyledik. Bizim İstanbul'u kazanmak gibi bir derinden ziyade kendi gücümüzü göstermemiz gerekirdi. İstanbul'dan alınacak oylarla, Kürdistan'da belediyelere veya Kürtlere yapılacak saldırıyı buradan püskürteceğimizi göstermemiz gerekirdi.

Kobanê'ye destek eylemleri bize bunu gösterdi. Kobanê düştü düşecek denilirken topyekûn bir başkaldırı ile her yerden sıkıştırarak diz çöktürdük. Bu bir başkaldırıdır ve bugün bu saldırılara karşı hem Kobanê'yi nasıl savunacağımızı ve hem de saldırılara nasıl karşı duracağımızı gördüğümüz serhildandır dedik. Bugün muhtelif siyasetlerin Kobanê ile ilgili konuşmaktan kaçınmalarının hatta bugünkü saldırıları görmezlikten gelmelerinin bir nedeni de Kobanê Başkaldırısı'nın tam da bizim söylediğimiz gibi kitlesel başkaldırının yolunu ve buradan da bir devrimin önünü açabilme ihtimalini taşımış olmasıdır. Yolunu ve yönünü seçimlere çevirenlerin, umudunu parlamentoya bağlayanların tabii ki bu yolu görmezden geleceğini belirttik.

Bugün verilecek mücadele hattının Erdoğan'ın nasıl gideceğini belirleyeceğini söyledik. Gereken mücadele yolunun ise devrimci bir hatla Erdoğan'ın gitmesi olduğunu ve bunun sokakta eylemli mücadeleyi örmekten geçeceğini belirttik.

İstanbul'dan Komünistler

1 Kasım Kobanê Günü eylemi

Tuzla'dan komünistler olarak 1 Kasım Dünya Kobanê Günü için yapılan eyleme katıldık. Eylemin kendisini ve yerini Aydınlı Mahallesi'nde gazete satışı sırasında Tuzla'dan bir HDP üyesiyle yaptığımız sohbet sırasında öğrenmiş olduk. Eylemin yapılacağı yer bakımından HDP, Bakırköy Özgürlük Meydanı için başvurusuna rağmen başvuru reddedilmiş ve eylem HDP Kadıköy İlçe'nin önünde yapılması kararlaştırılmış. HDP'den arkadaş eylemde bir yürüyüş planladıklarını dile getirirse de sadece basın açıklamasıyla sınırlı kalan bir eylem oldu.

Kitle ve siyasi kurumlar 1 Kasım günü Saat 17.00'de "Yaşasın Hakların Enternasyonal Dayanışması Piştevani Ya Enternasyonel A Gela Piroz Be" pankartının arkasında bir araya geldiler. Bu pankartın arkasında biz de önceden planladığımız şekilde dövizlerimizi ve gazetemizin son sayısının ön sayfasını açarak kendi siyasi şiarlarımızı eyleme taşımış olduk. Materyallerimizde öne çıkan vurgular şunlardı: "Seçimle Değil Devrimle Gidecek, Siyasi Tutsaklara Özgürlük, HDP'li Vekillere Özgürlük, Adalet İçin Tek Yol Devrim, Kitlesel Başkaldırının Yolundan ESP'ye Sahip Çık!"

Tuzla'dan Komünistler

ESP'yle dayanışma gündemli gazete ve özel sayı dağıtımı

"Kitlesel Başkaldırının Yolundan ESP'ye Sahip Çık" manşetli gazete satışı

1 Mayıs Mahallesi'nden komünistler olarak Pazar günü "Kitlesel Başkaldırının Yolundan ESP'ye Sahip Çık" manşetli gazetemizin tüm kahve ve esnafalara dağıtımını gerçekleştirdik. Aynı zamanda kahvelere "İç Savaşın Muhattabı Emekçi ve Ezilenlerdir" özel sayımızı ulaştırdık.

Erdoğan'a karşı seçimle mücadele edilemeyeceğini, bugün emekçi ve ezilenlerin ödevinin Kobanê'yi savunmak olduğunu vurguladık. İç savaşın muhattabı emekçi ve ezilenlerdir. Tutuklama saldırıları da kayyumlar da iç savaşın bir parçasıdır.

HDP'ye ve ESP'ye Sahip Çıkmak İçin Sokağa, Eyleme, Mücadeleye!

1 Mayıs Mahallesi'nden Komünistler

Cevap bölümü:

Gezi Ayaklanmasında böyle bir parti olsaydı buna yön veremeyebilirdi. Önemli olan bu cüreti kuşanacak partinin yaratılmasıdır.

Elbette her dönem aynı baskıyı yaratmayacaktır. Kendine tehdit unsuru olarak gördüğü zamanlarda saldırı pozisyonunda olacaktır. Bugün HDP'nin sokak talebi olsa kitleyi harekete geçirecek düzeydedir fakat reform talepleriyle sınırlı kalmaktadır.

Evet bugünkü TC ile o zamanki Jakobenler aynıdır diyebiliriz.

Halk arasında topluma yön verecek taleplerle öne çıkmaktadır. Sözcü kalmasını devrimci olmamasıyla bağdaştırabiliriz."

1 Mayıs Mahallesi'nden Komünistler

Broşür okumaları üçüncü oturum: Jacques Roux portresi

İki haftalık periyotlarla düzenli olarak gerçekleştirdiğimiz broşür okumalarımızın 3. oturumunu yaptık. Bu oturumumuzda "Komünistlerin Gözüyle Siyasi Portreler'den, "Kitleler Önderlik Ararken Sözcülükle Yetinen Bir Devrimci Papaz: Jacques Roux" kısmını ele aldık.

Söz alan yoldaş şunları dile getirdi:

"Jacques Roux'u ele alırken iki ana başlık oluşturarak başlamak istiyorum. Birinci başlığımız sivil toplumculuk olurken ikinci başlığımız devrimcilik olacaktır. Bu iki başlığın neye tekabül ettiğini irdeleyeceğiz. Roux'tan söz ederken Fransız Devrimi'nin en çalkantılı zamanlarında adından en çok söz edilen, en azından Paris'te iyi tanınan ve Robespierre'in en güçlü olduğu zamanda bile kolaylıkla alt edemediği bir kişilik olduğu halde, sonradan adı unutulmuş, bir gravür resmi bile kalmamıştır Roux. Oysa devrimin ilk gününden ölümüne kadar ayaklanan yığınların doğal sözcülerinden biri olarak sivrilmış ve sevilmiştir.

O zamanki Fransa'nın altını üstüne getiren yığınların asıl ihtiyacı onlara siyasal iktidarı alma yolunu açacak bir siyasal önderlik iken Roux bu ihtiyacı karşılama yönünde hiçbir adım atmamıştır. Roux bir önderlik ihtiyacıyla yanıp tutuşan bu kitlenin önderi olmaktan çok sadık bir sözcüsü, bir tercümanı olarak kalmıştır.

Bugün düzenin iyileştirilmesinden yana reform taleplerinde bulunanları buna örnek olarak gösterebiliriz. Oysa devrimci görev, iktidarı hedeflemekten geçmektedir. Bugün en ufak talep dahi devrimden, zor yoluyla elde edilmekten geçer. Aynı zamanda Roux vb. gibi demokrasi mücadelesi hatında olanların bunun bir devrim mücadelesi olduğunu da unutmaması gerekir. Bugün asıl yapılması gereken de devrim mücadelesi vermektir.

Peki nasıl bir devrimden bahsetmekteyiz?

Babeuf'lerin mirasında olduğu gibi Bolşevik tipte bir Dünya Komünist Partisi yaratmaktan, proleter bir devrimden bahsediyoruz."

Sunumun ardından soru-cevap kısmına geçildi.

Soru bölümü:

- Devrimci bir partiden bahsettik, Gezi Ayaklanmasında böyle bir parti olsaydı buna yön verebilir miydi?
- Devrimciler, reformistler namlunun ucundadır dedik. Peki burjuvazi her daim saldırıda mı bulunmakta?
- Jakoben iktidarı ile TC iktidarı arasında benzerlik var mıdır?
- Roux için sözcülükle yetinmiştir dedik. Bunun bağlı olduğu yer ile ilintisi var mıdır?

ABD seçimleri aynasında siyasi kriz ve reformizm

ABD tarihinde yaşanan belki de en dik-
kat çekici ve en hararetili seçim 3 Kasım
2020'de gerçekleşti. Kimi hesaplamalara göre son
100 yılın kimi hesaplamalara göre ise ABD tarihi-
nin seçim katılımı rekoru 2020 seçimlerinde kırıl-
dı. Daha önceki rekorların kadınların, göçmenle-
rin önemli bir kısmının ve siyahların oy hakkına
sahip olmadığı 1908 ve 1900 yıllarına ait olduğu
düşünüldüğünde bu yılki katılımın anlamı daha
iyi ortaya çıkıyor. Başlı başına bu rakamlar bile
ABD'deki artan politizasyonu gösterir nitelikte.

Oyların başa baş gittiği eyaletlerde sayımın
Biden lehine sonuçlanmasıyla Biden 232'ye karşı
290 seçici delege oyu alarak seçilmiş ABD başka-
nı olduğunu ilan etti.

ABD seçimleri sadece ABD'de değil Türki-
ye'de de her zamankinden fazla yankı uyandırdı.
Türkiye solu ekseriyetle ABD seçimlerinin sadece
ABD ve Ortadoğu'nun genelini değil Türkiye'yi
de yakından ilgilendiren bir seçim olduğunun
hakkını teslim etse de bu sonuca farklı farklı
sebeplerle varıldı. Türkiye'de ABD seçimlerinin
nasıl anlaşıldığına dair bir tablo vesilesiyle ABD
seçimlerini de değerlendirmiş oluruz.

“UMUT VERİCİ BİR GELİŞME” OLARAK BİDEN'İN BAŞKAN SEÇİLMESİ

Faşizmin seçimle gerileyebileceğini veyahut
yenilebileceğini düşünenler elbette Biden zaferini
kutlamakta da gecikmediler. HDP Biden'ın yard-
ımcısı Kamala Harris ile birlikte seçimi kazanma-
sını dönüm noktası olarak adlandırırken Ertuğrul
Kürkçü seçim ardından yazdığı yazıda “Batıdaki
kazanımlar faşizmle nasıl mücadele edileceği ko-
nusunda ufukları açıyor” dedi.

Elbette bu tebrik veya memnuniyet mesajla-
rında açıkça ifade edilmese de Biden'ın seçim ga-
libiyetine neden sevinildiği açık. Dünya çapında
Trump, Orban, Bolsonaro, Erdoğan gibi liderleri
“yükselen faşizm”in yansıması diye ifade edenler,
seçim yoluyla gelmiş bu faşizmi bu kez seçim
yoluyla geriletme ümitlerini tazelediği için Biden
galibiyetinden elbette memnuniyet duyarlar.

Başka bir deyişle bu kutlamalar en geniş mu-
halefet örülerek (yani sosyalistinden liberaline
herkesin Biden'ı desteklemesi sonucu) Trump
seçimi kaybedebiliyorsa benzer birleşme ile
Erdoğan da seçimleri kaybedebilir mesajı veriyor.
Bu inancın neden yanlış olduğuna yazının ilerle-
yen kısmında değineceğiz. Ancak bundan önce
sıkça tekrarlanan ‘kim kazanırsa kazansın düzen
kazandı’ eleştirisini düzeltmek gerek.

BİDEN İLE TRUMP AYNI DÜZENİN TEMSİLCİSİ Mİ?

Biden galibiyetine sevinenlerin yanı sıra bu
seçim galibiyetine temkinli yaklaşılması gerektiği-
ni söyleyenler de vardı. Bu taraf daha çok ‘kimin
kazandığı önemli değil, düzen kazandı’ veya ‘her
halükarda emperyalizm kazandı’ diyerek iki ada-
yın eşdeğer olduğunu iddia ettiler. Biden'ın düzen
temsili olduğu açık da olsa Trump ve Biden'ın
temsili olduklarını bu şekilde eşitlemek ABD'deki
siyasi gelişmeleri de ABD'nin dünya siyasetindeki
rolünü de doğru okuyamamanın bir göstergesi.

Trump ile Biden'ın birbirine benzemediğini
iddia edenlerse ABD seçmeninde oluşan Cum-
huriyetçi-Demokrat parti kutuplaşmasından dem
vurarak iki adayın asla aynı yerde olmadıklarını
söylediler. Bu da bir önceki kadar yanlış bir anla-
yıştı zira birincisi Trump yerine Biden'ın seçilme-
sini yalnızca Demokratlar veya kendini nispeten
ilerici gören kesimler değil, eski ve geleneksel
Cumhuriyetçiler de kayıtsız şekilde desteklemiştir.
Henüz seçimler gerçekleşmeden Cumhuriyet-
çi senatörlerin kararlarda Trump aleyhine oy kul-
lanması, ABD eski başkanı George Bush, senatör
Mitt Romney gibi Cumhuriyetçi siyasetçilerin de
aralarında olduğu geniş bir cumhuriyetçi kitlesini
Trump'a karşı olduklarını açıklaması, özellikle
daha geleneksel sermayedarların bulunduğu
güney eyaletlerinde ‘Biden için Cumhuriyetçiler’
gibi inisiyatiflerin kurulması Trump-Biden ayrış-
masının bir Cumhuriyetçi-Demokrat ayrışması ol-
madığının göstergelerinden sadece birkaçı.

Diğer taraftan hem popüler medya hem de
solun geneli tarafından Trump'ın anti tezi olarak
görülen Sanders ile Trump'ın aslında aynı sebeplerle
yükselen figürler olduğunu daha önce de
KÖZ sayfalarında dile getirmiştik. Büyüyen siyasi

kriz, fakirleşmenin ve işsizliğin artması, işçi sını-
fının ayrıcalıklı kesimlerinin ayrıcalıklarını gide-
rek kaybetmesi, sermaye merkezini ABD'den
Çin'e kayması gibi sebepler sonucunda Ameri-
ka'yi eski daha iyi günlerine döndürme arzusu
aslında ABD'deki müesses nizam açısından kabul
edilmesi zor olan bu iki siyasetçinin yükselişle
sonuçlandı. Bu anlamda ABD'deki başkan aday-
ları arasındaki ayrışmayı Demokrat-Cumhuriyetçi,
ilerici-gerici veya faşist-faşist olmayan diye değil,
geleneksel ABD bürokrasisini temsil eden ve kar-
şısında olan diye ifade etmek gerekir.

AMERİKA'YI KİM İHTİŞAMLI GÜNLERİNE GERİ GÖTÜREBİLİR?

Trump 2016 seçimlerine girdiğini açıkladı-
ğında beri ‘Amerika'ya yeniden muhteşem yap-
ma’ sloganını kullandı. Bu slogan ayrıcalıkların
kaybeden kesimlere Trump'ın ümit vaadiydi. Bu-
radan yola çıkılarak Trump'ın Amerika'nın ırkçı
kökenlerini yeniden hortlatmaya niyetli oldu-
ğundan göçmen düşmanlığına, Meksika ile ilgili
attığı tivitlerden uluslararası saldırganlığına dem
vuruldu.

Oysa Trump'ın bir anlamda balon haline gel-
miş boş iddiaları, tivitleri ve ABD başkanı pozisyo-
nuna yakıştırılmayan üslubu bir kenara bırakılıp
icraatlarına bakıldığında ABD'nin eski ‘muhte-
şem’ günlerine dair ne kaldıysa Trump'ın onlar-
dan daha da uzaklaştığı görülüyor. ABD menşe-
li küreselleşmenin bekliliğini yapan NATO vb.
kurumlardan çok masraflı oldukları gerekçesiyle
ayrılmaya çalışan, dünyada herkese sözde kafa
tutarken aslında daha barışçıl politikalar güden,
hem Cumhuriyetçiler hem Demokratlar tarafın-
dan büyük tepkiyle karşılanan Ortadoğu'dan çe-
kilme adını atan Trump'tan başkası değildi.

Biden ise Trump'ın tersine Ortadoğu'da pasif,
geri çekilmekte olan bir ABD yerine daha mü-
dahaleci bir ABD'yi, uluslararası kurumlardan
çekilmekte olan bir ABD yerine bu kurumlarda
daha fazla söz ve kontrol sahibi olmayı savunu-
yor. Avrupa devletleri ile tartışmaya girmektense
yeniden ittifaklar kurabilecek, daha anlaşılır bir
lider portresi çiziyor.

Bu anlamda Türkçeye ‘yeni muhafazakarlık’
olarak çevrilebilecek ve tanınan temsilcileri Rea-
gan, Bush gibi başkanlar olan Neocon anlayışına
Biden çok daha yakın duruyor. Amerika'ya eski
ihtişamlı günlerine döndürmek Trump'ın sloganı
olsa da o günlere dönme arzusu taşıyanlar aslında
Biden ve Biden'ın arkasındakiler. Ancak altını
yeniden çizmek gerekir ki ABD'nin ‘eski güzel
günleri’ dilek ve temennilerle değil bunu müm-
kün kılacak nesnel koşullar ile gerçekleşmişti.
Bugün ise bu nesnel koşulların yerinde yeller es-
mektedir.

ABD'de Biden ve benzerlerinin özlediği ve
geri getirmeye çalıştığı müesses nizam sadece bir
anlayış veya fikirden ibaret değildi, aynı zaman-
da müdahaleci, saldırgan ABD'nin var olabilmesi
için belli koşullar da gerekliydi. ABD zaten ikinci
paylaşım savaşı sonrasında bu koşullara hiç sahip
olamamış, diğer emperyalistleri onların rızalarıyla
değil onlara kendini iktisadi ve askeri olarak da-
yatarak yönetmiştir. Bugünkü ABD'nin ise bunu
yapacak gücü de kalmamıştır. Bir yanda dünya
çapındaki ekonomik krizin merkezi olmakla ce-
belleşirken diğer yandan zayıflayan kurumsal
altyapısı ile uğraşmaktadır. Dünya üzerinde de
dengeler daha farklıdır, özellikle Ortadoğu ko-
nusunda artık Rusya ile karşı karşıya gelmek zo-

rundadır. Biden veya başka bir liderin ABD'ye
ihtişamını geri kazandırması mümkün değildir.
Buna rağmen ABD'nin bu dış geçirme siyasetini
uygulayabileceği sayılı yerlerden biri Türkiye'dir
ve konumu itibarıyla de bu kavgaın odak nok-
tası olacaktır.

YANLIŞ FAŞİZM TAHLİLLERİ YANLIŞ HÜLYALARI DA BERABERİNDE GETİRİYOR

Bu anlamda Biden ile Trump'ın farkları da, Bi-
den'in yükselişinin ABD'deki ezilenlere herhangi
bir umut olmayacağıdır. Öyleyse soru nasıl
olup da bu gelişmelerin bize batıdan umut kapı-
larını araladığıdır. Elbette bu umudun kısmi se-
bebi, en azından Türkiye açısından, artacak bas-
kanın Erdoğan'ı sıkıştırma ihtimali ve Amerikancı
muhalefetin buna bel bağlamasıdır. Ama daha
önemlisi Trump, Bolsonaro, Orban, Erdoğan gibi
kimilerine göre sağ popülist kimilerine göre
faşizme yürümekte olan liderlerin aynı kefeyle
koyarak değerlendirilmesidir. Bu değerlendirmen-
in sonuçlarının da yanıltıcı olması kaçınılmaz.

Türkiye'deki Amerikancı muhalefet ve peşin-
de sürüklediği kitle için Trump yenilgisine bakıp
umut tazelemek elbette İmamoğlu'nu destek-
lemek için teoriyi olmayacak şekilde eğip bük-
mekten çok daha kolay. Trump ile Erdoğan'ı aynı
kategoriye koyup değerlendirince Trump seçimle
gidebilirdi Erdoğan da gidebilir sonucu çıkar-
mak işten bile değil. Ancak bu analiz Türkiye ve
ABD'nin nesnel koşullarına dair yanlış varsayımla-
ra dayanır.

Her şeyden önce Erdoğan parlamenter siya-
sette Trump'a kıyasla daha itibarlı ve daha sağ-
lam bir yer kaplamaktadır. Bu anlamda beklenen
sandıkta hezimet sonucunun Türkiye'de yaşan-
masının ABD'de yaşanmasından daha zor olduğu
açtıktır.

Ancak çok daha önemlisi KÖZ'ün üzerinde
durduğu rejim krizi saptamasıyla ilgili. Her ne ka-
dar ABD'de bir siyasi krizden bahsetsek de, ve
müesses nizamı yeniden kurabilecek bir devlet
gücünün kalmadığını söylesek de bu siyasi kriz
Trump'ın akıbetinde düğümlenmiş bir rejim krizi
değildir. ABD'de halen Trump'ın olası bir ham-
lesine karşılık verebilecek ve başına buyruk ka-
rarlarına müdahale edebilecek devlet kurumları
varlığını korumaktadır. Örneğin Erdoğan'ın 31
Mart seçimlerinin sonucunu kabul etmeyip tekrar
ettirmesi benzeri bir durumu ABD'de yaşamak
siyasi krizin şu anki boyutlarında mümkün gö-
rülmemektedir. Trump oyların yeniden sayılma-
sını istese de sonuçları kabul etmediği koşullarda
arkasına devlet desteği alamayacaktır. Bu sebeple
Trump ve Erdoğan ne kadar birbirine benzetil-
meye çalışırsa çalışılsın üzerinde durdukları siyasi
gerçekler sebebiyle akıbetleri de birbirinden fark-
lı olacaktır.

FLOYD EYLEMLERİNİN BİDEN'İN SEÇİM GALİBİYETİNDE ROLÜ VAR MI?

Biden'ın seçim galibiyetine yine Batı menşe-
li ve Türkiye'de alıcı bulan açıklamalardan bir
diğeri ise Floyd'un polis tarafından işkenceyle
öldürülmesi ardından gelişen isyan dalgasının Bi-
den'ın galibiyetine katkı sunduğuydu. Mayıs ayı
bitirken ABD'de patlak veren bu isyan dalgası
koronavirüse rağmen büyüyerek devam etmiş,
hatta bir ABD isyanı ilk defa uluslararası ölçekte
bu denli destek görmüştü. Kısa süre içinde isyan
oportünistler tarafından bu öfkenin ancak oy ve-
rerek hedefe ulaşacağını savunan bir kampanya-

ya dönüştürüldü. Dünya çapındaki destek eylem-
leri ise ‘düşman kendi yurdumuzda’ demektense
suya sabuna dokunmayan bir ‘Küresel Trump
karşılığı’ eylemlerine dönüştürüldü.

Bu tabloya bakarak hemen ayaklanmanın
Biden'a hizmet ettiği çıkarımını yapmaktansa
ABD'de büyüyen sol dinamikleri saptamak ge-
reker. Amerikan hükümetlerinin 2000'li yıllardan
itibaren uyguladığı içeride gelir dağılımını iyice
bozan, dışarıdaysa çoğu zaman tecritle sonuçlan-
an saldırgan ve masraflı hamleler ABD içerisin-
de yeni ve bağımsız bir sol hareketin mayalanma-
sına yol açtı. Obama'nın Demokratların adayı ve
sonrasında ABD başkanı olması hem bu mayala-
nmanın ürünü hem de geleneksel Amerikan siya-
setinde sol rüzgarların artmasının sebebi oldu.
Obama'dan daha solda olan Bernie Sanders'in
2016 başkanlık yarışına dahil olması, aday ola-
masa da çok daha etkili sonuçlar doğurmuştur.
2020 seçimlerinde ise Sanders'inönü bu sefer hile
ve desiseyle bizzat Demokrat Partisi'nin yönetici
kadrosu eliyle kesilmiştir. Ama bu durum Ame-
rikan emekçilerinde sol siyasete yönelik hayal
kırıklığını üretmek şöyle dursun onları iyice sola
doğru yöneltmiştir.

Amerika'daki bugünkü sol muhalefetin başı-
nı çekenler, Sanders ve akıldaneleri, bağımsız bir
sol parti olarak ortaya çıkamadılar. Tam da bu
güçsüzlükleri nedeniyle karakol yakma eylemle-
rini Gezi zamanı HDP'nin engellediği gibi engel-
leyemediler. Ama Biden'ın adaylığını destekleyip,
Biden kabinesi içinde yer almaya talip olduğunu
belirten Sanders'in teslimiyetçi politikaları, tam da
Demokrat Parti'den kopuş aşamasındaki emekçi
muhalefetini kısasüreliliğine olsa da bir kez daha
Demokrat Parti'ye bağlamakta, Amerika'da ba-
ğımsız bir emekçi muhalefetinin gelişmesine ket
vurmaktadır.

Bununla birlikte, Floyd protestolarının
Trump'a seçimleri kaybettirdiğini söylemek yan-
lıştır. En tehlikeli reformizm, silahı gösteren ama
kullanmayan, iktidarı tehdit eden ama devirme-
yen reformizmdir. Ayaklanma ve devrim fikriyle
oynanmaz; sonucuna ulaşmayan ayaklanma
girişimleri daha da kötüsü karşılıksız ayaklanma
tehditleri karşı devrimci güçlerin seçmen deste-
ğini büyütür. Trump da elbette bu seçimlere bir
Amerikan başkanı en elverişsiz koşullarda girmiştir.
Bununla birlikte Demokratların kontrolünü
ele geçirdiği Floyd ayaklanması, Trump'ın yeni-
den seçilmesini imkansızlaştırmak şöyle dursun,
Trump'ın Biden ile çoğu eyalette bu kadar yakın
yaşayabilmesinin sebebi olmuştur. Seçimlerin so-
nucunu belirleyen eyaletlerde Trump anketlerin
tahmin ettiği gibi bir hezimetle değil başa baş bir
sayımla yenilmiştir. Bir anlamda Floyd protestola-
rı Trump'a yeniden seçilmesi için bir can simidi
uzatmış ama yeterli olmamıştır.

Elbette Türkiye'deki devrimciler için bu sade-
ce ABD'nin sorunu veya ABD'den çıkarılmış bir
ders değildir. Solun büyük kısmı Gezi sonrası-
nda yaşanan durgunluğu ve Erdoğan'ın bir türlü
önlenebilen seçim başarısını kitlelerin suskun-
luğuyla ve Erdoğan'ın gücüyle açıklamakta ısrar
ediyor. Ancak asıl sorun reformist siyasete yedek-
lenen ve amacına ulaşmayan ayaklanmanın karşı
devrimci güçlere hizmet edeceği gerçeğidir. Ge-
zi'den Amerikancı muhalefet için kolay bir seçim
zaferini çıkaracaklarını düşünenler bu nedenle
hüsra uğramışlardır. Gezi sonrasında hendek
savaşlarındaki tutum karşı devrimci kanadı iyice
kuvvetlendirmiştir. Birkaç ay önce çıkan ‘Gezi’yi
yeniden başlatma’ tartışmasında da görüldüğü
üzere ikinci bir gezi ayaklanmasından en çok re-
formistler korkmakta. Tüm bunlar Türkiye'deki
devrimci dinamikleri elbette sönmüştür demeye
yetmiyor, ama tam da bu yüzden HDP reformiz-
mini devrimci yollardan alt etmek Türkiye'de
kurulacak devrimci partinin öncelikli görevidir.
Daha net ifade ederek bitirmek gerekirse dev-
rimci parti ancak HDP reformizmini alt etmeye
kararlı bir mücadelenin içinde kurulabilir.

Harç bitti yapı paydos

'Ufku Biden'in ötesinde' olan ABD'li isyancılara asıl alternatifi kim gösterecek

Çok değil daha bir buçuk yıl önce yerel seçimlerde sol akımların neredeyse tamamı AKP faşizmini geriletmek adına Millet İttifakı'nın adaylarını desteklemişti. İptal edilen İstanbul seçiminin ardından Köz ve Çağrı dışındaki hiçbir akım bir boykot çalışması yürütmemiş ama mağrur ama mahcup bir şekilde Millet İttifakı'nın peşine takılmıştı. İlk yerel seçimde İmamoğlu'nun karşısında aday çıkartan EHP, TKP ve TKH da bu durumun istisnası olmamıştı.

Kasım ayı içerisinde gerçekleşen ABD seçimleri ise Türkiye'deki emekçilerin ve sosyalistlerin gündemine ilk kez bu kadar çok girdi. Sol akımların yine ezici bir bölümünün "Dünyada sağın yükselişi", "Sermayenin halk düşmanı politikaları yürütmek için tek adam rejimini tercih ettiği" tespitleri yaptığı, ABD'de ise "Trump faşizminin hüküm sürdüğünü ya da yükseldiği"ni saptadığı biliniyor. Tam da bu nedenle Amerikan seçimleri sırasında sol akımların 2019 yerel seçimlerinde takındığı tutumu takınması, "Trump faşizmine" karşı Biden etrafında oluşan demokrasi blokunu desteklemesi beklenirdi. Gelgelelim solda neredeyse hiçbir akım Biden'i desteklemedi. HDP ve "akıl" hocaları dışında kimse ağırlıklı Biden'in zaferini demokrasi güçlerinin zaferi olarak takdis etmedi. Trump'ın yenilgisinin dünya halklarına umut ve cesaret verdiğini İhsan Çaralan gibileri de vardı. Ama asıl ağırlıklı eğilim Trump ve Biden'in birbirinden farksız olduğunu söylemek yönünde oldu.

Biden karşısındaki bu mesafeli tutum, 2019 seçimlerinden farklı olarak, soldaki akımlardan hiçbirinin sekteleşmesi ve doktrinerlik eleştirisi yapmaması oldu. İleri Haber sitesinde yazan Metin Çulhaoğlu hariç. "Evet, bu kez herkes aynı gemide" başlıklı yazısında Metin Çulhaoğlu Biden ile Trump'ın birbirinden farksız olduğunu söyleyen anlayışı hedef tahtasına oturttu. Hem de kendi tutumunu Komünist Enternasyonal'in yokluğuyla ilişkilendirerek.

Çulhaoğlu'na göre 1919-1990 arasındaki dönemde dünyada iki alternatif çekim merkezi, iki alternatif siyaset vardı. Sosyalistler SSCB'yi benimsesinler benimsemesinler önce Komünist Enternasyonal'in sonrasında da "sosyalist sistem" in maddi varlığından güç alarak kendi siyasi hatlarını bağımsız bir çizgi alternatif olarak

sunabiliyorlardı. SSCB'nin çözülüşünden sonra böyle bir maddi alternatif ortadan kalktığı için kitleleri kendi bulunduğu bağımsız konuma çağırarak siyaset tarzı da imkânsızlaşıyordu. Çulhaoğlu'na göre bugün artık farklı bir siyaset tarzı gerekmektedir:

"Dünyada bir dönem, tarih de verelim 1919-1990 arasında, biri kapitalizme diğeri sosyalizme ait olmak üzere iki "gemi" vardı. İkinci gemiden kastımız yalnızca sosyalist sistem değildir; dünyadaki tüm sosyalistlerin içinde yer aldıkları bir gemiydi bu. Bu gemidekiler, diğer gemidekilerin de parçası oldukları ortak bir tarihsel geçmişe atıfta, o geminin olumsuzluklarına ve geleceksizliğine, kendi gemilerinin "reel" ya da "potansiyel" üstünlüklerine ve nihai olarak varacağı limanın güzelliklerine işaret ediyor ve en önemlisi diğer gemidekileri kendi gemilerine katılmaya çağırıyordu..."

Belirli bir dönemin başlangıcı olarak 1919 yılını vermiştik.

Üçüncü Enternasyonal'in (Komünist Enternasyonal) kuruluş yılıdır. İkinci, ayrı bir geminin tersaneden suya indirildiği, bu yeni gemiden ilk gemidekilere davetlerin başladığı tarihtir. Üçüncü Enternasyonal 1943 yılında "sona ermiş" olsa bile gemi varlığını bir süre daha korumuştur.

Bugün böyle bir gemi yoktur.

Dolayısıyla, ayrı bir mekâna davet gündemden düşmüş, başka bir gemiden yükselen "Sen de gel" sesinin, yerini "Birlikte şunları şunları yapabiliriz" önerisine bırakması gereken bir döneme girilmiştir ve bugün böyle bir dönem yaşanmaktadır."

Şimdilik 1919'da kurulan Komünist Enternasyonal'in 1925'te mi yoksa 1943'te mi tasfiye edildiğini Çulhaoğlu'nun deyişleriyle "sona erdiğini" sormayalım. Komintern'in kapısına 1943 yılında kilit vurulmasından sonra geminin nasıl yüzdüğünü de merak etmeyelim. Çulhaoğlu'nun müphem ifadelerle geçiştirdiği meselelerin değil, açık sözlülükle ifade ettiği konu üzerinde duralım.

Özcesi kitleleri devrimci bir çizgiye çağırarak için devrimci fikirler yetmez demektir Çulhaoğlu. Devrimci bir çekim merkezi, maddi bir güce kavuşmuş devrimci bir parti gereklidir. Haksız mıdır? Haklıdır elbette. Peki bugün böyle bir merkez yok derken haklı mıdır? Elbette haklıdır.

Peki tüm bu haklı tespitlerden çıkarılacak sonuç nedir? Madem siyaset maddi güçle yapılıyor, madem kitlelere önderlik edecek devrimci bir parti bulunmuyor o zaman bugün ne yapmalı? Bahane üretmek değil devrimcilik yapmak isteyenlerin vereceği yanıt açık olsa gerek. Bugün ihtiyaç duyulanın nasıl bir siyasi çizgi olduğunun altını çizip, günün acil görevinin bu partiyi yaratmak olduğunu söylemek. Bu partiyi

yaratma çağrısı kimlere yapılabilir peki? Elbette bu partinin önderlik edeceği kitlelere değil, kitlelere önderlik etme iddiasını taşıyan devrimcilere. Devrimci fikirleriniz, devrimci bir eylem arzunuz var. Ama siyaset fikirlerle, arzularla yapılmaz. Gelin bu fikirleri, eylem çizgisini hayata geçirecek partiyi yaratalım.

Çulhaoğlu durumdan tam tersi bir vazife çıkarıyor: Madem ortada devrimci bir parti yok o zaman devrimcilik yapmamak lazım. Kitlelere önderlik etme hayalleri kurmayı kitlelerle birlikte hareket etmek lazım. "Dolayısıyla ayrı bir mekâna davet gündemden düşmüş"tür. Evet, yanlış okumuyoruz. Devrimci siyaset, bağımsız sınıf çizgisi Çulhaoğlu için, dış koşullara bağlı ortaya çıkan ve kaybolan, bir gündemdir. Bugün de gündemden düşmüştür.

Bu fikirler ilk kez Çulhaoğlu tarafından üretilmiş değil elbette. Örneğin Lenin zamanında da Çulhaoğlu gibi düşünenler vardı; hatta sol içinde çoğunluktaydılar. Örneğin Kautsky birinci paylaşım savaşında, ki 1914-1916 yılları arasındaki dönemin sınıf hareketi açısından utanç verici bir sessizlik içeren karanlık bir dönem olduğunu hiç unutmamak gerekir, devrim şiarını merkeze alan bir propaganda çalışmasını, çocukça ve sektece bir eğilim olarak tanımlıyordu. Troçki devrim şiarını siyasi çalışmanın merkezine oturtmayı kabul ediyor ama o da Lenin'in savaşı iç savaşa çevirme, savaş sırasında kendi hükümetinin yenilgisini isteme pozisyonunu sektece buluyordu. Troçki'ye göre Lenin barış talebini reddederek, "Almanya'nın zaferi Rusya'nın zaferine tercih edilir" diyerek savaştan bunalmış kesimlerden kendini tecrit ediyordu. Bereket Lenin sektelelik eleştirisinde bulunan Çulhaoğlu'nun ilham kaynaklarını topa tutmuş da Ekim Devrimi mümkün olmuş.

"İktidar hedefli bağımsız bir sınıf siyaseti gündemde yoksa gündemde ne var peki? İmamoğlu ve Biden'a oy veren kitleleri kazanmak.

Ekrem İmamoğlu şöyledir ya da böyledir; ama kendisine oy verenler arasında İmamoğlu'nun temsil ettiğinin çok daha ötesini isteyenler yok mudur? Bu insanların davet edilecekleri ayrı bir gemi yoksa, hepsiyle birlikte "geminin içinden" çalışmak daha geçerli bir yol değil midir?"

Biden şöyledir ya da böyledir; ama Biden'in Trump yerine başkan olmasını isteyenler arasında Biden'in yapabileceklerinin ötesindeki hedefler doğrultusunda harekete geçirilebilecek kesimler yok mudur? Bu kesimlerin davet edilecekleri ayrı bir gemi yoksa, hepsiyle birlikte "geminin içinden" çalışmak daha geçerli bir yol değil midir?"

Devrimciliğin gündemde olmamasının rahatlığı olduğu kadar İmamoğlu'na oy verenleri kazanamama endişesi Çulhaoğlu'nun kalemini

de bağlamış. "Ekrem İmamoğlu şöyledir ya da böyledir" "Biden şöyledir ya da böyledir". Oysa bizim bildiğimiz Ekrem İmamoğlu şöyledir: Amerikancı muhalefetin uşağı, kapitalistlerin çanak yalayıcısı, imkânları Erdoğan kadar genişlemese de hürs bir müteahhit. Biden da şöyledir: "Başta Filistin ve Kürdistan ve olmak üzere tüm dünyayı kana bulayan emperyalist politikaların yürütücüsü, halk düşmanı Amerikan düzeninin geleneksel temsilcisi. "Ya da böyledir" kısmını da Çulhaoğlu anlatsın.

Çulhaoğlu soruyor: İmamoğlu'na oy verenler arasında "İmamoğlu'nun temsil ettiğinin çok daha ötesini isteyenler yok mudur?" "Biden'in Trump yerine başkan olmasını isteyenler arasında Biden'in yapabileceklerinin ötesindeki hedefler doğrultusunda harekete geçirilebilecek kesimler yok mudur?" Çulhaoğlu İmamoğlu'nun temsil ettiğinin çok daha ötesini isteyenlerden söz ederken kendi çizgisini anlatmak istiyor. Böylelikle kendisinin İmamoğlu'nun ötesinde ama onunla aynı doğrultuda yer aldığını itiraf etmiş oluyor.

İnsanın sorası geliyor. Ya Erdoğan'a, Trump'a oy verenler? Yozlaşmış Türk burjuvazisine, Amerikan düzenine duyduğu öfkeden ötürü Erdoğan'a oy verenler yok mudur? Çulhaoğlu, AKP'nin seçmen tabanının CHP'nin tabanına kıyasla çok daha proleter olduğunu bilmiyor olabilir mi? Trump'ın esas olarak geleneksel Amerikan işçilerinden destek gördüğünden habersiz olabilir mi? O zaman da bu kesimlerle ortak bir seçim çalışması mı yürütmek gerekecektir?

Bir an için Çulhaoğlu'nun haklı olduğunu kabul edelim. CHP'nin, Biden'in tabanının Türkiye ve Amerikan devriminin öznesi, kazanılması ve birlikte hareket edilmesi gereken asıl unsurlar olduğunu düşünelim. Durum böyleyse bu kesimleri CHP'nin, Biden'in etkisinden kurtarmak gerekmez mi? Seçimlerde, sadece seçimlerde değil tüm siyasi sorunlarda, bağımsız bir devrimci tutum göstermek gerekmez mi? Bağımsız devrimci seçeneği öne çıkarmadan bu emekçileri kazanmak mümkün müdür?

"Gel kardeşim!" çağrısıyla ve bir kitle partisi yaratma niyetiyle kurulan TİP'in mensubu olan Çulhaoğlu bu sorulara elbette bizden farklı yanıt veriyor, verecek. Devrimcilik gündeme girne kadar burjuva siyasetçilerine onları içeriden eleştirerek destek vermeye devam edecek.

KÖZ'ün arkasında duran komünistlerse devrimci bir partinin eksikliğini devrimci siyasetten kaçmanın bahanesi olarak görmek yerine devrimci bir partiyi devrimci bir siyasal mücadeleyle yaratmayı en acil görev olarak kabul ediyorlar. Bu nedenle devrimci kaygıları olan tüm kesimleri emekçileri ezilenleri Millet İttifakı'nın güdümünden kurtaracak alternatif bir siyasi seçenek yaratmaya davet ediyorlar.

Köz'ün Sözü'nün Devamı

BİR TÜRLÜ TASFİYE EDİLEMİYEN DEVRİMCİ GELENEK

Türkiye ile ABD arasındaki farklar sadece yönetenlerin yönetemesinin şiddeti ve niteliği konusunda aramamalı. Daha önemli fark yönetilenler cephesindedir. "Aşağıdakiler" in her iki coğrafyada huzursuzluk ve seferberliği artsa da, Türkiye ve Kürdistan'da Amerika'da ya da dünyanın bir başka yerinde bulunmayan bir faktör mevcuttur: Darbelere baskı tedbirlerine ve tasfiyecilerle dalgalara rağmen 70'li yıllardan beri tamamen ortadan kaldırılamayan bir sol hareket daha doğrusu bu hareketin tabanını oluşturan militanlar hala düzeni endişeye sevkeden bir potansiyeli ifade etmektedir.

Elbette Türkiye ve Kürdistan'da dünya çapında esen tasfiyeciler rüzgarlardan nasibini aldı. Her iki coğrafyada da Komünist Enternasyonal'in ya da ulusal devrimci hareketlerin mirasına sahip çıkabilecek bir örgüt ya da parti mevcut değildir. Ama bununla birlikte devrimci hareket Fransa'da, Brezilya'da ya da bir başka yerdeki gibi tasfiye olmadı. Bu durumun nedenleri ayrı bir inceleme-

nin konusu olsa da Türkiye'de kırılmayan bir devrimci gelenek ve bu geleneğin şekillendirdiği devrimci refleksler mevcuttur. Örgüt ve hareketlerin merkezlerinin onlarca yıllık tasfiyecilerle gayret ve girişimlerine karşın bu refleksler siyaset sahnesinden kazınmamıştır. Kazınmadığı için de kendi örgütlerinin, hareketlerinin yönelimiyle uyumsuz binlerce devrimci militan mevcuttur. Tam da bu nedenle, HDP yahut Sol Parti dahil olmak üzere, hiçbir parti/örgüt göğsünü gere gere bir reform partisi olduğunu, devrim fikrini reddettiğini söyleyememektedir. Bu gelenek ve basınç nedeniyle "reformist" sözcüğü bir siyasi hareket için kullanılacak ağır bir hakaret gibi algılanmaktadır. Yine aynı nedenden ötürü geride bıraktığımız Ekim Devrimi'ni anmayan, Ekim Devrimi'nin yolunun takipçisi olduğunu söylemeyen akım yok gibidir. Benzer şekilde legalizmin doruklarında gezenler dahi İbrahim Kaypakkaya'yı, Mahir Çayan, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarını anmak zorunda kalmaktadırlar.

Bu durumun kendisi burjuva siyasetinin krizini derinleştiren, reformist çözümü imkansız hale getiren bir etmendir. Zira devrimci alışkanlıkların, reflekslerin tasfiye edilemediği bir coğrafyada re-

formist hareketler ne kadar hevesli olursa olsun burjuva partileriyle birlikte hareket edemezler. Ne burjuva partileri onlarla ittifaka yanasır ne de devlet aygıtı onları içine alır. Türkiye'de, özellikle HDP özgülünde, yaşanan tam da budur. Bu durum rejimin krizini derinleştirdiği kadar, devrimci bir çıkış çağrısına açık kulaklara da işaret etmektedir.

Devrimci geleneklerin ve reflekslerin bu topraklarda bir türlü tasfiye edilmemiş olması kendiliğinden devrimci sonuçlara yol açmaz. Zira siyaset gelenek ve reflekslerle değil devrimci bir programa sahip devrimci bir partiyle yapılır. Nitekim Türkiye'de ve Kürdistan'da böyle bir parti mevcut olmadığı için devrimci güçler olanca kalabalıklığına, enerjisine ve birikimine karşın reformist tasfiyeciler peşinden sürüklenmektedirler. Bu tutumun örneklerini bulmak zor değildir: Ekim Devrimi'ni ananlar 30 Ağustos'u da zafer olarak kutlamaktadır. Devrimde zorun rolünü tartışmasız kabul edenler seçimlerde Millet İttifakı'nın peşinden sürüklenmektedir. Öncülük ve önderlik kavramlarına büyük önem atfedenler HDP'den bağımsız siyasi bir tutum alamamaktadır.

EKİM DEVRİMİNİN İKİ TEMEL DERSİ

Ekim Devrimi'nin yüz üçüncü yıl dönümünde tüm sol akımlar dostlar alışverişte görsün misali Ekim Devrimi'ni anarken tam da bu nedenle Ekim Devrimi'nin iki önemli dersini tekrar etmeli:

Bunlardan birincisi burjuva düzeninin ve bu düzenin bekçisi olan devletin yıkılmadıkça yıkılmıyor oluşudur. Şu ya da bu rejimin içindeki çatlakların derinleşmesine bel bağlayanların kendilerini siva rolünde bulması işten bile değildir.

İkincisi devrimci bir parti olmaksızın burjuva diktatörlüklerinin proletaryanın önünü açacak şekilde yıkılmıyor oluşudur.

İşte bu ikinci koşul Türkiye ile Amerika arasındaki farklara ayrı bir anlam katmaktadır.

Tam da bu nedenle yaşadığımız topraklarda "Devrim için devrimci parti!", "Yaşasın Komünistlerin Birliği!" şiarları sadece temel doğruları ifade etmekle kalmaz, aynı zamanda dünyanın başka yerlerinde olmayan bir güncelliğe ve yakıcılığa sahiptir.

İşte bu güncellik ve onun yakıcılığı Köz'ün arkasında duran komünistlerin yürüttüğü siyasal mücadelenin yönünü belirlemektedir

KÖZ'ÜN SÖZÜ

Türkiye ve ABD'de siyasi kriz

Erdoğan ve Trump ne aynı şeyin temsilcisi ne de aynı şekilde gidecek

"KÜÇÜK AMERİKA"

Ellili yıllarda Celal Bayar Türkiye'yi "Küçük Amerika" olarak adlandırmıştı. Yetmiş yıl sonra, her iki ülkenin içinde debelendiği siyasi krizlerin ölçüğü kıyaslandığında Amerika'yı "Küçük Türkiye" olarak tanımlamak daha doğru olsa gerek. "Oylarımıza sahip çıkalım" çağrıları, "Trump Beyaz Saray'ı terk edecek mi?" tartışmaları, Trump'ın "Seçimde hile yapacaklar!" feryadı ve neredeyse kaybettiği her yerde seçim sonuçlarına itiraz etmesi Amerikan seçimlerini son altı senedir Türkiye'de gerçekleşen seçimlere benzetiyor. "Demokrasiye yakışmayan" bu gelişmeler Amerika ve Türkiye'de yaşanan siyasi krizin dışavurumudur. Türkiye'de olduğu kadar ABD'de de yönetenlerin eskisi gibi yönetmesi güçleşiyor. Tek bir farkla: Türkiye'deki siyasi kriz ABD'den önce başladı ve ABD'dekiyle kıyaslanamaz şiddette sürüyor.

Her iki siyasi kriz arasında salt niceliksel değil, niteliksel bir fark da var. Derinliği ve kapsamı Türkiye'deki siyasi krizi çoktandır bir rejim krizine çevirmiştir. Türkiye'de artık bütünlük içinde hareket eden, asgari anlamda tutarlı bir politik çizgisi olan bir devletten söz etmek mümkün değil. 2017 referandumu öncesinde "Koalisyon hükümetlerine son vereceğiz." diyen Erdoğan bu sefer devleti MHP'nin hiçbir sorumluluk üstlenmeden, kendisini yıpratmadan devlet gücünün nimetlerinden faydalandığı büyük bir koalisyonla çevirmiştir. Üstelik Erdoğan'ın bu koalisyon üzerindeki hakimiyeti kendi partisi üzerindeki hakimiyetinden çok daha zayıftır. Tam da bu nedenle Erdoğan'ın en basit bir yürütme görevini yerine getirebilmesi bile siyasi iktidarı tümüyle merkezileştirmesine bağlıdır. Komünist Manifesto'da "hâkim sınıfın işlerini yürüten bir komite" olarak tarif edilen hükümet, ve devlet bürokrasisi işleme haline geldikçe Tayyip Erdoğan tüm yürütme işlerini kendi şahsında toplamaya mecbur kalmaktadır. Söz konusu merkezileşme bir tek adam rejimini işaret etmek şöyle dursun, Erdoğan'ın devlet üstündeki hakimiyetini yitirdiğini ve kendisi doğrudan talimat vermedikçe harekete geçmeyen bir devlet aygıtında yalnızlaştığını anlatır.

AMERİKA'DA "DÜZEN PARTİSİ" KAZANDI

Kafaları karıştırdında uyduruk faşizm teorilerine sığınanlar, Trump'ın 2016'daki seçim zafarından sonra dünyada otoriter sağcılığın yükseldiğini, sermayenin gücü yürütme aygıtında merkezileştirmeyi tercih ettiğini, bu nedenle de tek adam rejimlerinin dünya çapında yükseldiğini, Trump'ın başkanlığa gelmesinin de bu durumun bir örneği olduğunu ileri sürdüler. Halbuki gerçek bunun tam tersiydi. Trump'ın kazanması Amerikan sermayesinin tercihlerini ve ihtiyaçlarını değil Amerikan siyasal sisteminin ne kadar zayıflamış olduğunu gösteriyordu. Aslına bakılırsa Amerika'da esen Bernie Sanders rüzgârı da aynı zayıflığın Demokrat Parti cephesindeki tezahürüydü.

Nitekim 2016-20 döneminde ve son seçimlerde Amerikan sermayesinin önemli bir bölümü Trump'ın arkasında durmadı, ondan kurtulmak için kapsamlı bir propaganda kampanyası yürüttü. Trump da Erdoğan'ın yöntemleriyle gücü merkezileştirmeye yönelik adımlar atsa da bunların hepsi sonuçsuz kaldı. Amerika'daki siyasi kriz henüz devleti işleme hale getiren bir rejim krizine dönüşmediği için devlet aygıtı olağan hareket tarzını sürdürdü. Trump da bu devletin işleyiş mekanizmasından biri olan seçimlerin sonuçlarını homurdana homurdana da olsa kabul etti. Demek ki Türkiye'de Erdoğan'ın tüm taffalarına ve iktidarı merkezileştirme girişimlerine rağmen ataletini kıramadığı, çelişkilerini çözemediği bir devlet mevcutken ABD'de Trump'ın

devre dışı bırakacak bir bağımsızlıkta hareket edebilen bir devlet aygıtı söz konusudur.

NEDEN SEÇİMLE GİTMEYECEK?

ABD ile Türkiye arasında bu fark Türkiye'nin reis-i cumhurunun neden seçimle gönderilemeyeceğini anlatır. Erdoğan bir faşist olduğu, Türkiye'de faşist bir rejim konsolide olduğu için değil elbette. Zira karşımızda konsolide olan değil tüm payandaları gevşeyen bir rejim vardır. Bunun yanı sıra geçelim Erdoğan'ı, Cumhuriyet İttifakı'nın belirleyici ortağı olan MHP'nin dahi bir faşist parti gibi hareket edemediği, kadro partisi niteliğini tümüyle koruyamadığı ortadadır. Tasfiyecilik rüzgarları sadece Türkiye'deki devrimci hareketleri değil, karşı devrimci MHP'yi de etkilemiştir. Halihazırda Cumhuriyet İttifakı'nın muhaliflerinin karşısında bir sokak hareketi örmeyi başaramadığı için devlet içinde kadrolaşmakla yetinen ama devlet içinde kadrolaşması da Erdoğan'ın ayakta kalmasına bağlı olan bir partidir MHP. Öyle ki CHP'ye karşı muhalefeti aftan çıkmış bir mafya şefine havale etmek durumunda kalmıştır.

Akşener'den Karamollaoğlu'na, CHP'li ulusalcılardan HDP'nin tüm tabanına uzanan kesimi bir seçim koalisyonunda birleştirmek ve sonrasında bu koalisyonla Erdoğan'a karşı bir seçim zaferi kazanmak Amerika'da Trump'a karşı bir koalisyon oluşturmak kadar kolay, hatta olası değildir. Ama Erdoğan'ın seçimle gitmeyeceği olmasını bu aritmetikte açıklamaya çalışmak da parlamentarizmin tuzağına basmak anlamına gelir. Erdoğan'ın seçimle gitmeyeceği olmasının sebebi, Amerika'dan farklı olarak Erdoğan'ın seçim sonuçlarını kabul etmeye zorlayabilecek bütünlüklü bir devlet aygıtının bulunmamasıdır. Yönetenlerin eskisi gibi yönetemez halde olmasının en çarpıcı işareti buradadır.

Kuşkusuz bu basit siyasi gerçek Türkiye'deki sol hareket tarafından idrak edilmiş değildir. HDP yönetimi "Amerikan halkının faşist Trump'tan bir demokrasi cephesi oluşturarak kurtulduğunu" ifade etmekte, Türkiye'de de en geniş, yani burjuvazinin de dahil olduğu, demokrasi cephesini kurarak Erdoğan'dan kurtulmanın mümkün olduğu fikrini pompalamaktadır. Vaziyet böyleyken HDP hala kendine bir vazife çıkartmaktan kaçınmaktadır. HDP'nin içinde veya yürütmesinde dolanan muhtelif akımlarsa Trump ve Biden'in aslında birbirinden farksız olduğunu tekrarlasalar da esas itibarıyla bu temelsiz propagandaya cepheden karşı çıkamıyorlar, hatta çoğu zaman Trump'ın seçim yenilgisinin dünya halklarına umut veren bir gelişme olduğunu ifade ederek, HDP'nin yaydığı hayallere destek çıkıyorlar.

TRUMP'IN YENİLGİSİ UMUT VE CESARET Mİ VERDİ?

Halbuki Trump'ın Biden karşı yenilgisinin dünya halklarına umut ve cesaret verdiğini söylemek için en iyi ihtimalle Amerika'daki siyasi gelişmelerden bihaber olmak gerekir. Herşeyden önce Amerikan sermayesinin geleneksel çıkarlarını, Amerikan emperyalizmin çıkarlarını savunan aday Biden'di. Biden bu anlamıyla geleneksel Amerikan düzenin adamıydı. İki dönem başkan yardımcılığı yapmış, 29 yaşından beri (en genç senatör ünvanına sahiptir) içinde yer aldığı Senato'nun dış işleri komisyonuna başkanlık etmiş, uluslararası platformlarda Trump'tan çok daha fazla tanınan ve tecrübesi olan bir adaydı. Tam da bu yüzden aynı sermayenin önceki seçimlerde görülmemiş tek tarafı bir desteğine mazhar oldu. Üstelik bir ayağı çukurda, bilinci tıbbi anlamda dahi bulanık bir politikacıdan söz ettiğimizi unutmazsak başka bir anlamda da Amerikan seçimlerini "Düzen Partisi"nin kazandığı anlaşılır.

Trump "Amerika'yı tekrardan muhteşem yapacağım!" derken aslında tıpkı Obama gibi Amerikan emperyalizminin politikalarını değiştirmeye, askeri harcamalardan pahalı olduğu ge-

rekçesiyle kurtulmaya çalışıyordu. Biden ise, tıpkı daha önce Trump'ın karşısına çıkmış Hillary Clinton gibi, üstüne basa basa tersini yapacağını yani Amerika'nın dünyaya karşı sorumluluklarını yerine getireceğinin altını çizmişti. Haliyle Biden'in zaferi ABD'nin dünyanın jandarmalığına bir kez daha soyunacağı anlamına gelecek.

Amerika'nın 90'lardaki aktif çizgisine dönme gayreti, ABD'nin bu geri dönüşü yapmaya muktedir olduğu anlamına gelmiyor. Zira ne dünya 90'ların dünyasıdır ne de Amerika dünyanın jandarmalığının altından kalkabilecek iktisadi ve siyasi güce sahiptir. Bu nedenle Amerika'nın oğul Bush dönemindeki maceracı "geri dönüş" politikalarına döneceğini ummamak gerekir. Çin'den Latin Amerika'ya her yerde hüsrana uğrayan ABD'nin, karşısına çıkılmasına kolay kolay itiraz edilmeyecek bir günah keçisine ihtiyacı vardır. Yani gerileyen ABD'nin dışına uygun bir kurban. Tam da bu nedenle Erdoğan "Düzen Partisi" için biçilmiş kaftandır. "Trump faşizm"ine karşı zafer kazanmış Biden'in "islami otokrat" Erdoğan'a karşı mücadeleye soyunması onun aynı zamanda Avrupalı emperyalistlerle arasını düzeltme girişiminin bir parçası olacaktır. Erdoğan'ın Biden'a yanaşma gayretleri bu yüzden nafile gözükmektedir.

Trump'ın yerine Biden'ın kazanması Amerikalı emekçilere de umut ve cesaret vermemiştir. Amerikan siyasetinin son yirmi yıldır büyüyen siyasal krizi, tıpkı İngiltere'de olduğu gibi geleneksel iki partili sistemin altının oyulmasına yol açtı. O zamanki Kız sayfalarda belirttiğimiz üzere, Obama'nın başkanlık sürecine dayandırılacak bu dinamik son yetmiş yılına karanlık bir anti-komünizmin damgasını vurduğu Amerikan siyasi tarihinde ilk kez ülke çapında bu denli

kitlesel bağımsız bir sol dinamizmin doğmasına yol açtı. Sanders'in önce Hillary Clinton sonrasında da Biden karşısında adaylığı bu çizginin ifadesiydi. Söz konusu çizgi adım adım "daha sosyalist" bir karakter kazandı ve giderek Demokrat Parti ile olan ilişkisi zayıfladı. Demokrat Parti bürokratlarının her türlü hile ve desise ile Sanders'in önünü kesip Biden'in aday yapmalarına aslına bakılırsa ABD'de bağımsız bir sol seçeneğin ifadesi olan yeni bir sol partinin doğuş koşullarını yaratıyordu. Gelgelelim "Trump faşizmine karşı mücadele" adına Sanders ve şürekası bu dinamizmi tekrardan kopmakta olduğu yere Demokrat Partiye bağladı. Bu bakımdan Biden'in seçim zaferi dünya halklarının gücünü arttırmak şöyle dursun reformistlerin bağımsız bir emekçi hareketi için ne türlü bir engel oluşturduğunu tüm açıklığıyla görmeyi sağlayan bir örnek oldu.

ABD seçim sonuçlarına bakarken HDP yönetiminin siyasi gerçekliği baş aşağı algılayışını bir idrak sorunu sanmak saflık olur. Bu algnın HDP'nin kuruluşunda belirleyici olan çizgiden kaynaklı bir maddi temeli vardır. Türkiye'yi emekçilere dayanan bir muhalefetle reformlar yoluyla demokratikleştirme iddiasında bulunan HDP, burjuva siyaseti krize girdikçe güç kazanmaktadır. Yine aynı kriz koşulları HDP'ye düzen güçlerinin karşısına bağımsız ve eylemli bir siyasi çizgide karşı çıkmayı dayatmaktadır. Gelgelelim reformlar yoluyla Türkiye'yi demokratikleştirme fikri kaçınılmaz olarak burjuva partileriyle seçim ve parlamento ittifaklarını şart koşarken, kitlesel ve bağımsız bir eylem çizgisi bu ittifakların hiçbirine bağdaşmamaktadır. Amerikancı muhalefetin seçimleri kazanması için HDP'nin her türlü kitlesel ve eylemli hareketten uzak durması, emekçi yığınların taleplerini temenniler ve soyut mücadele çağrılarıyla bezeli olarak ifade etmesi gereklidir. Hal böyle olunca HDP bir erken seçim partisine dönüşmüştür. Erken seçim hayalleri pompalandığı müddetçe "Hükümet İstifa!" çağrıları yükselten bu hayaller dağıldığında sessizliğe bürünen bir parti. Ama HDP'nin CHP'yi sıkıştıran bir tutum izlemeyişi Millet ittifakının da

giderek daha pasif kalmasına ve böylece Erdoğan'ın rahatlamasına hizmet etmektedir.

DAMAT'IN İSTİFASI

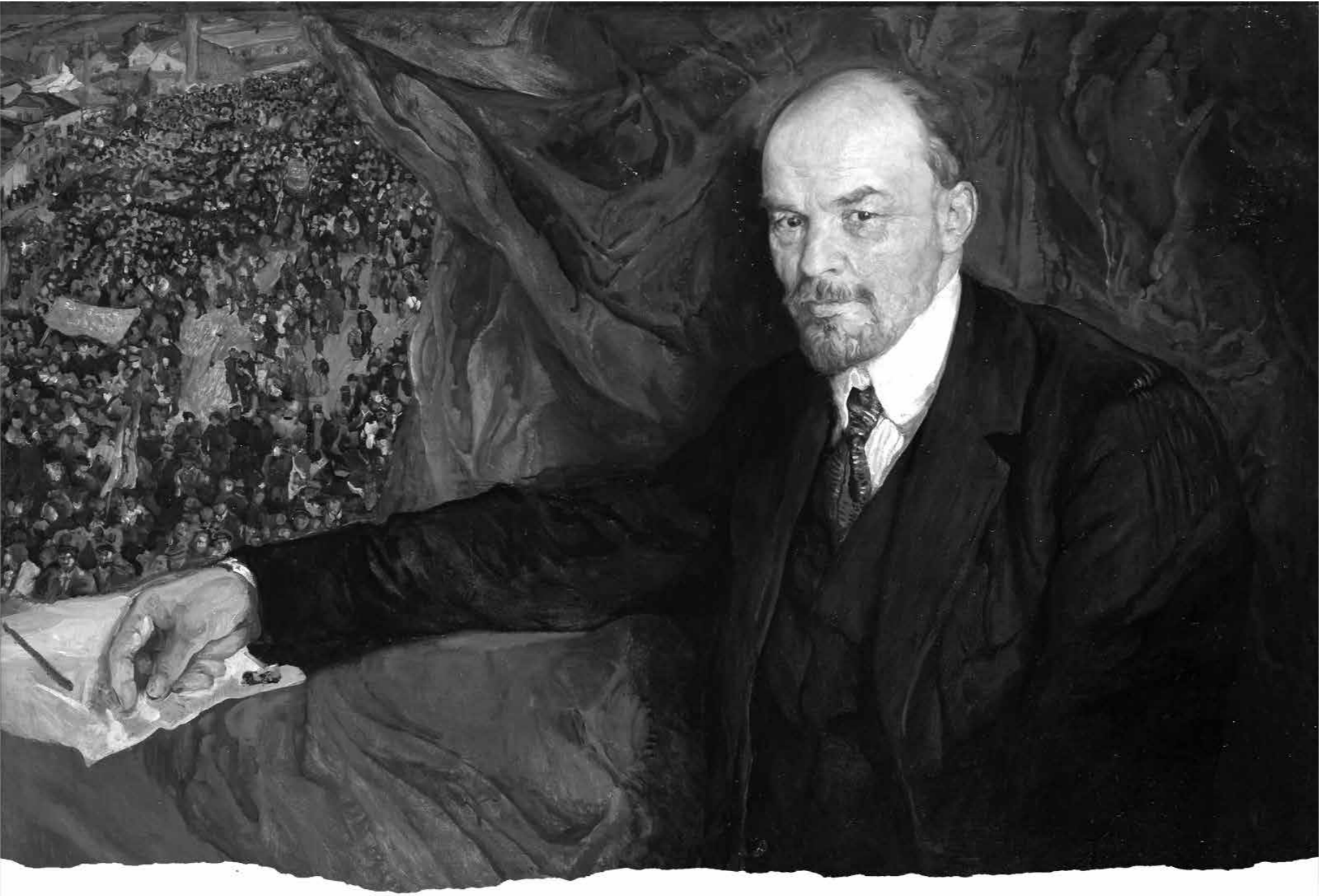
HDP'yi "Hükümet istifa" çağrısı çizgisinde aktifleştiren tek faktör Amerika'daki seçimleri değildir. Erdoğan'ın en yakınındaki isimlerden, damadı ama aynı zamanda ona 2002'den bu yana destek çıkan sermaye gruplarından birinin temsilcisi olan Berat Albayrak'ın istifasının ardından, "saray rejimi"nde çatlıkların belirdiği, erken seçimin kapıda olduğu analizini yapanlar arttı. Erdoğan'ın "demokratik reformlara hız vereceğiz" açıklamaları da Amerika'dan onay almak, kendi seçmen kitlesine hoş görünmeye çalışmak amacını taşıyan erken seçim hazırlıkları olarak yorumlandı. Bu türden açıklamalar günü birlik ve keyfi yorumlara dayandığı için yanıltıcıdır.

Herşeyden önce "saray rejimi" içinde çatlıkların oluştuğunu söylemek, MHP'nin bu süreçteki belirleyici rolünü göz ardı etmek anlamına gelir. Oysa 2015 seçimleri'nin hemen ardından Erdoğan kanlı bıçaklı olduğu MHP'ye siyasi olarak teslim olmak zorunda kalmıştı. MHP ise bu adı konmamış koalisyonun her zaman belirleyici ortağı idi. Bu koalisyonda tipik bir kitle partisi olan AKP'yi yitirmek istemeyen Erdoğan onu kendisine mecbur etmek ve olabilecek en saldırgan hatta itmek isteyen Bahçeli ile ortak hareket etmek zorundaydı. Kısacası daha beş yıl öncesinde çatlıklarla dolu bir şekilde kurulmuş bir koalisyonu Erdoğan-Bahçeli işbirliği.

İkincisi Erdoğan eğer ABD'nin gönlünü hoş etmek için kabineden kelle alacak olsa idi bu ismin Albayrak değil MHP'nin desteğini almış, Erdoğan'ı olabilecek en saldırgan çizgide tutmak isteyen Süleyman Soylu olurdu.

Yine Erdoğan'ın demokratik reform açıklamaları kabinede MHP etkisini temsil eden Süleyman Soylu'yu rahatsız edecek bir içeriktedir. Oysa kabinede kalan, istifa etse de istifası kabul edilmeyen MHP'nin açıkça sahip çıktığı Süleyman Soylu olmuştur. Meclis açılışında birbirlerine omuz atarlardan damat Albayrak kabineden düşmüştür.

Tam da bu nedenle Biden'ın gazabından korktuğu için Albayrak'ı istifaya zorlayıp, demokratik vaatlerde bulunan bir Erdoğan'dan söz etmek arabayı atın önüne koymak anlamına gelir. Albayrak-Soylu çatışması özü itibarıyla Cumhuriyet ittifakı içindeki iki özne olan Bahçeli ve Erdoğan arasındaki çatışmadır. Bu çatışma içinde bütünüyle dezavantajlı konumda olansa AKP ve özellikle de Erdoğan'dır. Soylu'yu istifaya zorlayamayan Erdoğan, Albayrak'ı feda etmek zorunda kalmıştır. Sonrasında başlatılan demokratikleşme laflarını Amerika'nın basını ya da korkusuyla gerçekleştirmek şöyle dursun, Albayrak'ı tasfiye eden MHP'ye teslimiyetten duyulan rahatsızlığın ifadesidir. Erdoğan uzun bir süredir özellikle İyi Parti kanadından kendisini MHP'ye mecbur bırakmayacak, MHP ile olan ilişkisinde manevra alanını genişletecek bir ortak arayışı içindedir. Gelgelelim İyi Parti'yi parçalayamadığı gibi kendi partisi üzerindeki denetimini de sağlamlaştırılmamaktadır. "Demokratikleşme Reformu" ve benzeri türden vaatler Türkiye'deki siyasi dengelerden ötürü daha baştan ölü doğmaya mahkumdur, bu nedenle de Erdoğan'ın Bahçeli'ye olan bağımlılığını değiştiremeyecektir. Albayrak'ın istifası, Cumhuriyet İttifakı'nda çatlıkların oluşmaya başladığının habercisi olarak değil daha baştan çatlıklarla kurulmuş bu iğreti koalisyonda Erdoğan'ın iyice zayıfladığının ilanı olarak okunmalıdır. Bu da yönetememe durumunun derinleşmesi anlamına gelmektedir. Ama aynı zamanda da Mafya artıklarına muhtaç durumda kalan MHP'nin de kendi başına iktidara gelecek takatte olmadığı da gözden kaçırılmamalıdır.

EKİM DEVRİMİ TARİHSEL BİR OLGU DEĞİL POLİTİK BİR PUSULADIR

Eğer proletaryanın ayaklanmaları, kaçınılmaz olarak burjuvazinin kendini koruma ve karşı saldırıya geçmesi için örgütlenmesine yol açıyorsa bu sadece bir tek şeyi kanıtlar: devrim, uzlaşmaz iki sınıfın mücadelesidir ve bu mücadele bir sınıfın diğeri üzerinde kesin bir zafer kazanmasına varmadan bitmeyecektir.

Komünizm, kitleleri karşı devrim umacılarıyla ürküterek atıl tutmaya yönelik politikaları, nefretle reddeder.

Can çekişirken tüm insan uygarlığını yutmakla tehdit eden kapitalist dünyanın çözülmesi ve kargaşası karşısına Komünist Enternasyonal bir tek hedef çıkarır: üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin kaldırılması ve üreticilerin dayanışmacı toplumu tarafından oluşturulup uygulanan tek bir ekonomik plana göre işleyen ulusal ve dünya ekonomisinin inşası için dünya proletaryasının bileşik mücadelesi. Komünist Enternasyonal dünyanın her yanındaki milyonlarca emekçiyi proletarya diktatörlüğü ve sovyet devleti bayrağı altında toparlarken, kendi saflarını kavganın ateşi içinde örgütler ve arındır.

Komünist Enternasyonal, devrimcileşen dünya proletaryasının ayaklanmasının partisidir. Komünist Enternasyonal, açık ya da örtük bir biçimde proletaryayı demoralize eden, sersemleten, güçsüzleştiren ve burjuva diktatörlüğünün kendi kendisini süslediği eşitlik, demokrasi, ulusal savunma vs. fetişleri karşısında diz çökmeye zorlayan bütün örgüt ve partileri reddeder.

Programlarına proletarya diktatörlüğünü yazdıkları halde, tarihin bunalımına barışçı bir çözüm aramakta ısrar eden bir politikayı sürdürmeye devam eden örgütlerin, saflarında kalmasına da Komünist Enternasyonal izin veremez. Sovyet sistemini kabul etmek sorunu çözmek demek değildir. Sovyet örgütlenmesinin bağrında mucizevi güç yoktur. Bu devrimci özellik, bizzat proletaryanın bağrındadır. Bu yüzden proletaryanın ayaklanıp iktidarı ele geçirmek için tereddüt etmemesi gerekir; işte ancak o zaman sovyet örgütlenmesinin nitelikleri açığa çıkacaktır ve bu örgütlenme proletaryanın en etkili silahı olacaktır.

Komünist Enternasyonal, burjuvaziyle işbirliği politikasına dolaylı yahut dolaysız bir biçimde bağlı olan bütün önderleri, işçi hareketinin saflarından atma iddiasıyla ortaya çıkıyor. Bize burjuva toplumuna karşı ölümüne bir nefret besleyen proletaryayı amansız bir mücadele için örgütleyen ayaklananlar ordusunu savaşa sürmeye hazır olan ve ne olursa olsun yarı yolda durmayan; kendilerini zor yoluyla önlemeye kalkışan herkese karşı acımasız baskı tedbirlerine başvurmadan çekinmeyen önderler gerekir.

Kadın ve erkek işçiler!

Yeryüzünde altında savaşıp uğrunda ölünecek bir tek bayrak var: Komünist Enternasyonal'in bayrağı!

Komünist Enternasyonal İkinci Kongre Manifestosu'ndan alınmıştır.

**KOMÜNİST
KÖZ**

**BOLŞEVİZM
KAZANACAK!**